

15ήμερο Ενημερωτικό Δελτίο

**Πολιτικής και Οικονομικής
Τεκμηρίωσης**

10

20 Ιανουαρίου 2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

[1] ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΚΑΙ ΤΑΣΕΩΝ	3
[1.A] Η ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΝ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΩΣ «ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ», ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΛΟΥΚΑ ΠΑΠΑΔΗΜΟ	3
[1.B] ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΥΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ 2012 -2015»	6
1. Μια ακόμα ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών στην εφορία	6
2. Παραδίδεται η είσπραξη των χρεών προς το Δημόσιο σε ιδιωτικές εταιρίες	9
3. Με αυτοτελή φορολόγηση τα διανεμόμενα μερίσματα εταιριών	9
4. Μείωση των προστίμων για τις ενδο-ομιλικές συναλλαγές	10
[2] ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	12
[2.A] ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ, ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΝΤΗΤΑ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	12
[3] ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΑΣΕΩΝ	15
[3.A] PUBLIC ISSUE, ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2012	15
1. Συνοπτική ανάλυση	15
2. Αναλυτική παρουσίαση της έρευνας	16
[3.B] Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ	18
1. Η επικαιρότητα της συζήτησης για μια στρατηγική της Αριστεράς για την επανίδρυση της ΕΕ και το σοσιαλισμό του 21ου αιώνα	19
2. Οι θέσεις του ΣΥΝ για την Ευρώπη και την ευρωπαϊκή κρίση χρέους	23
[4] ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ	24
[4.A] ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ – ΔΙΚΤΥΑ ΟΠΤΙΚΩΝ ΙΝΩΝ – ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ: Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	24
[4.B] Η ΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ	28
[5] ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΒΟΥΛΗ	31
[5.A] ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (24.12.2011 – 13.1.2012)	31

Σχόλια, παρατηρήσεις και προτάσεις για το Δελτίο είναι παραπάνω από καλοδεχούμενα.

Μπορείτε να επικοινωνείτε μαζί μας ηλεκτρονικά στις εξής διευθύνσεις:

o.poulou@parliament.gr (Ουρανία Πούλου)

gabriel.sakellaridis@gmail.com (Γαβριήλ Σακελλαρίδης)

Εάν σας ενδιαφέρει να λαμβάνετε ηλεκτρονικά το ΔΕΛΤΙΟ, επικοινωνήστε μαζί μας στις παραπάνω διευθύνσεις ώστε να προσθέσουμε το e-mail σας στην ηλεκτρονική λίστα παραληπτών.

[1] ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΚΑΙ ΤΑΣΕΩΝ

Επιμέλεια: Α. Κούρος και Γ. Σακελλαρίδης

Το Παρατηρητήριο Οικονομικών Εξελίξεων και Τάσεων παρακολουθεί και αποτυπώνει τις κυριότερες εξελίξεις της κυβερνητικής πολιτικής για την οικονομία, καθώς και καταγράφει σημαντικές τάσεις ή μεταστροφές στην πορεία της οικονομίας. Επιπλέον, παρακολουθεί τις κυριότερες εκθέσεις και μελέτες διεθνών και εγχώριων οργανισμών σχετικά με την ελληνική και ευρωπαϊκή οικονομία, ενώ επίσης καταγράφει τις τοποθετήσεις των κοινωνικών εταίρων στη χώρα.

[1.A] Η ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΝ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΩΣ «ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ», ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΛΟΥΚΑ ΠΑΠΑΔΗΜΟ

Ο Λουκάς Παπαδήμος στις 13/1/2012, απαντώντας σε ερώτηση του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ Αλέξη Τσίπρα με θέμα «Μειώσεις μισθών και συντάξεων – Κατάργηση Εθνικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας»¹, υποστήριξε την επιλογή της κυβέρνησής του για συμπίεση των μισθών στον ιδιωτικό τομέα και κατάργηση της ΕΣΣΕ, λέγοντας χαρακτηριστικά: «Είναι προτιμότερο να υπάρχουν ανοιχτές επιχειρήσεις με λίγο χαμηλότερες αποδοχές, αντί κλειστές επιχειρήσεις και περισσότεροι άνεργοι». Ενόψει μάλιστα του «κοινωνικού διαλόγου» που ξεκινάει στις 18/1 μεταξύ της πλειοψηφίας της ΓΣΕΕ (η Αυτόνομη Παρέμβαση και το ΠΑΜΕ δεν συμμετέχουν) και του ΣΕΒ, ο κ. Παπαδήμος αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο για μείωση των μισθών του ιδιωτικού τομέα με πράξη νομοθετικού περιεχομένου, σε περίπτωση που αυτό δεν προκύψει από το «διάλογο» των κοινωνικών εταίρων.

Στόχος της παραπάνω διατυπωμένης πολιτικής είναι προφανώς η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας μέσω της λεγόμενης εσωτερικής υποτίμησης, όπως επανειλημμένα έχει γραφτεί και σε αυτό το Δελτίο. Στη συνέχεια θα προσπαθήσουμε να αποδομήσουμε τα επιχειρήματα του κ. Παπαδήμου προς αυτή την κατεύθυνση, τονίζοντας πως η επίκληση αυτών επιχειρημάτων υπηρετεί πρόδηλα τα ταξικά συμφέροντα του κεφαλαίου και σε καμία περίπτωση η «κόκκινη γραμμή» δεν είναι «η σωτηρία της πατρίδος», όπως χαρακτηριστικά είπε ο Πρωθυπουργός απαντώντας στον Αλ. Τσίπρα.

Πιο συγκεκριμένα:

- Το κατ' ευφημισμό «μοντέλο ανάπτυξης» που προωθείται από την κυβέρνηση και την τρόικα είναι αυτό της «μεγέθυνσης μέσω αύξησης των εξαγωγών». Για να επιτευχθεί αυτό, απαιτείται η λεγόμενη εσωτερική υποτίμηση. Όμως για να

¹ <http://www.syn.gr/gr/keimeno.php?id=25641>

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

αυξηθούν οι εξαγωγές, πρέπει να υπάρξει και η αντίστοιχη ζήτηση από το εξωτερικό. Το να βασίζεις την όποια μεγέθυνση της οικονομίας στις εξαγωγές, σε καιρό παγκόσμιας ύφεσης, είναι γελοίο. Όλοι συνηγορούν ότι το 2012 θα είναι μια χρονιά ύφεσης για την ευρωζώνη. Από τη στιγμή που η μεγάλη πλειοψηφία του διεθνούς εμπορίου της Ελλάδας απευθύνεται στην ευρωζώνη, και η τελευταία μπαίνει σε βαθιά ύφεση, είναι ουτοπικό να αναμένεται τόσο μεγάλη αύξηση εξαγωγών.

- Η όποια αύξηση εξαγωγών έχει σημειωθεί έχει συμβεί για δύο λόγους, εντελώς συγκυριακούς, που έχουν να κάνουν με τη φτωχοποίηση της ελληνικής κοινωνίας: Πρώτον, από τη στιγμή που η εγχώρια ζήτηση έχει καταρρεύσει, οι επιχειρήσεις, για να επιβιώσουν, προσανατολίζονται σε εξαγωγές. Επομένως, η αύξηση της εξωτερικής ζήτησης απλά υποκαθιστά ένα μικρό τμήμα της μείωσης της εγχώριας ζήτησης, χωρίς να προσθέτει απολύτως τίποτα στο ΑΕΠ. Δεύτερον, οι εξαγωγές αυξάνονται επειδή έχει γονατίσει ο Έλληνας εργαζόμενος και έχει διαλυθεί η κοινωνία.
- Είναι γνωστό πως η ανταγωνιστικότητα τιμής δεν είναι ο αποκλειστικός παράγοντας που επικαθορίζει την ανταγωνιστικότητα μιας οικονομίας, δηλαδή το πόσο εξάγει και το πόσο εισάγει (όπως αυτό αντικατοπτρίζεται στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών). Η διεθνής εμπειρία έχει δείξει ότι η ανταγωνιστικότητα που στηρίζεται σε παράγοντες εκτός τιμής, όπως για παράδειγμα η καινοτομία και η ποιότητα των παραγόμενων αγαθών και υπηρεσιών, είναι πιο σημαντική. Αυτό είναι προφανές στις περιπτώσεις χωρών με υψηλούς μισθούς και ισχυρό κοινωνικό κράτος, όπως, για παράδειγμα, οι σκανδιναβικές χώρες, οι οποίες βρίσκονται στις πρώτες θέσεις παγκοσμίως στους δείκτες ανταγωνιστικότητας. Και αυτό γιατί επενδύουν στην Έρευνα και Ανάπτυξη, στην καινοτομία, στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα υψηλής ποιότητας και στην ευημερία των εργαζομένων.
- Ακόμα κι αν δεχτούμε ότι η λεγόμενη «ανταγωνιστικότητα τιμής» είναι σημαντική, έχει μεγάλη σημασία να επισημάνουμε ότι αυτή αποτελεί συνισταμένη τριών παραγόντων: του μοναδιαίου κόστους εργασίας, των περιθωρίων κέρδους και της ονομαστικής σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ σε σχέση με τα νομίσματα των ανταγωνιστών².
- Στη διάρκεια της περιόδου 1995-2009, σύμφωνα με το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, το μέσο περιθώριο κέρδους της ελληνικής οικονομίας ήταν το υψηλότερο στην ΕΕ (40%).
- Το πραγματικό κόστος εργασίας στην Ελλάδα κατά το 2009 ήταν σημαντικά χαμηλότερο σε σχέση με τις προηγμένες χώρες της ΕΕ. Πιο συγκεκριμένα, κατά

² Βλ. Ηλ. Ιωακείμογλου, *Κόστος Εργασίας, Περιθώρια Κέρδους και Ανταγωνιστικότητα στην Ελλάδα (1995-2009)*, ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, 2010. Για μια συνοπτική παρουσίαση της μελέτης αυτής, δείτε το *Δελτίο Οικονομικής και Πολιτικής Τεκμηρίωσης*, τεύχος 2.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

35% έναντι των μικρών χωρών της Β. Ευρώπης (Ολλανδία, Βέλγιο, Δανία), κατά 25% έναντι της Γαλλίας και της Βρετανίας και κατά 20% έναντι της Ιταλίας και της Ισπανίας.

- Το μοναδιαίο κόστος εργασίας της ελληνικής οικονομίας όντως αυξήθηκε την περίοδο 1995-2009 (γύρω στο 20%), αλλά παραμένει σημαντικά χαμηλότερο από τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ. Και αυτό που έχει σημασία είναι ότι, σύμφωνα με τις μελέτες του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, η αύξηση του μοναδιαίου κόστους εργασίας στην ελληνική οικονομία δεν οφείλεται στην αύξηση των αποδοχών των εργαζομένων, οι οποίες παρέμειναν καθηλωμένες, αλλά καθολικά στην ανατίμηση του ευρώ! Δηλαδή δεν ευθύνονται οι εργαζόμενοι για την επιδείνωση της ανταγωνιστικότητας, αλλά η περιοριστική, αντιπληθωριστική νομισματική πολιτική της ΕΚΤ, που κρατά τα επιτόκια υψηλά, ακόμα και σε περιόδους ύφεσης, με αποτέλεσμα το ευρώ να ανατιμάται (σε αντιδιαστολή με την Fed, που έχει ρίξει τα επιτόκια κοντά στο 0%, με αποτέλεσμα το δολάριο να είναι υποτιμημένο).
- Επομένως, η επιδείνωση της ανταγωνιστικότητας τιμής της Ελλάδας κατά την περίοδο 1995-2009 οφείλεται στην ονομαστική συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ και συνεπώς στη νεοφιλελεύθερη αρχιτεκτονική της ΕΚΤ, που ασκεί περιοριστική νομισματική πολιτική και κρατά τα επιτόκια υψηλά. Η πολιτική αυτή δεν επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα της Γερμανίας. Η Γερμανία, παρά την ανατίμηση του ευρώ, δεν επηρεάζεται, διότι τα προϊόντα που παράγει δεν ανταγωνίζονται τα υπόλοιπα με βάση την τιμή αλλά με βάση την ποιότητα και την εξειδίκευση.
- *Σχετικά με την παραγωγικότητα της εργασίας:* Η παραγωγικότητα της εργασίας έχει αυξηθεί από το 1995 μέχρι το 2009 πάνω από 25%, αλλά, παρόλα αυτά, είναι χαμηλότερη από τις υπόλοιπες χώρες της ευρωζώνης, με εξαίρεση την Πορτογαλία.
- Δύο είναι οι παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα της εργασίας: οι ώρες εργασίας, δηλαδή η ένταση της εργασίας, και οι επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό. Η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας στην Ελλάδα οφείλεται αποκλειστικά στην αύξηση της έντασης της εργασίας, ενώ οι μειωμένες επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό από την πλευρά της εργοδοσίας ευθύνονται για τα χαμηλά επίπεδα της παραγωγικότητας. Ο μύθος περί τεμπέληδων Ελλήνων είναι γελοίος, αφού, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, οι Έλληνες είναι οι πιο σκληρά εργαζόμενοι Ευρωπαίοι. Συγκεκριμένα, για το 2011, ο μέσος Έλληνας εργαζόμενος δούλεψε 2.138 ώρες, ο Γερμανός 1.425 ώρες (!!!), ο Ολλανδός 1.373 ώρες, ο Αυστριακός 1.629 ώρες, ο Ιταλός 1.787 ώρες, ο Ισπανός 1.672 ώρες και ο Ιρλανδός 1.808 ώρες. Η χαμηλή παραγωγικότητα της εργασίας είναι επομένως αποτέλεσμα των χαμηλών επενδύσεων σε εξοπλισμό, και άρα η ευθύνη για τα χαμηλά επίπεδα της βαρύνει περισσότερο τους εργοδότες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο κ. Παπαδήμος και οι θιασώτες της πολιτικής του επικαλούνται το επιχείρημα ότι, με αυτά τα ποσοστά ανεργίας που γνωρίζει σήμερα η χώρα, η μείωση των μισθών στον ιδιωτικό τομέα αποτελεί πολιτική για την ενίσχυση της απασχόλησης και την ανακούφιση των ανέργων. Δύο παρατηρήσεις σε σχέση με αυτό: Πρώτον, επιχειρείται, για λόγους επικοινωνιακούς, μια τεχνητή διάκριση μεταξύ εργαζομένων και ανέργων, με τέτοιο τρόπο ώστε οι εργαζόμενοι να παρουσιάζονται συλλήβδην ως μια «προνομιούχα συντεχνία» που στερεί από τους ανέργους τη δουλειά τους! Από τις αρχές του 2010 και μετά, ο τεχνητός διαχωρισμός αφορούσε τότε τους δημόσιους και τους ιδιωτικούς υπαλλήλους. Οι μισθοί στον δημόσιο τομέα έπρεπε να μειωθούν γιατί στερούσαν πόρους από τον ιδιωτικό, με αποτέλεσμα την απουσία ιδιωτικών επενδύσεων και τη διεύρυνση της ανεργίας. Ο ΣΥΡΙΖΑ επέμενε από τότε πως η επίθεση στους δημόσιους υπαλλήλους αφορά και τους ιδιωτικούς, γιατί θα ήταν ο επόμενος στόχος της κυβέρνησης και της τρόικας. Σήμερα αυτό έχει γίνει πλέον εμφανές. Και η επικοινωνιακή τακτική είναι η ίδια. Πρώτα εξαπολύεται επίθεση εναντίον των «προνομιούχων δημοσίων υπαλλήλων», για την υπεράσπιση των «μη-προνομιούχων ιδιωτικών υπαλλήλων», και μετά εναντίον των «προνομιούχων ιδιωτικών υπαλλήλων», για την υπεράσπιση των «μη-προνομιούχων ανέργων». Η δεύτερη παρατήρηση έχει να κάνει με την πραγματική αιτία της ανεργίας. Μέσα σε τρία χρόνια η ανεργία στην Ελλάδα έχει υπερδιπλασιαστεί εξαιτίας των εφαρμοζόμενων πολιτικών του Μνημονίου. Επομένως, είναι εξοργιστικό να χύνονται κροκοδείλια δάκρυα για τους ανέργους, που ξεπερνούν το 1.000.000, αφού υπεύθυνοι γι' αυτή την κατάσταση δεν είναι οι εργαζόμενοι αλλά η κυβέρνηση και η τρόικα.

[1.B] ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΥΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ 2012 - 2015»

1. Μια ακόμα ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών στην εφορία

Τι προβλέπει η προτεινόμενη διάταξη

Για άλλη μια φορά ρυθμίζονται ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο και υπέρ τρίτων βεβαιωμένες στις ΔΟΥ ή στα τελωνεία του κράτους. Αναλυτικότερα, προβλέπεται εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών σε πολλές δόσεις, που μπορεί να φθάσουν και τις 60, και παρέχεται έκπτωση από 25% έως 100% στις προσαυξήσεις, ανάλογα με τον αριθμό των δόσεων. Η αίτηση του οφειλέτη για υπαγωγή στη ρύθμιση θα πρέπει να κατατεθεί έως 31 Ιανουαρίου 2012, ενώ η καθυστέρηση αποπληρωμής δόσης επιβαρύνεται με προσαύξηση 1% για κάθε μήνα.

Κριτική της διάταξης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Το Υπουργείο Οικονομικών λειτουργεί σαν να μην έχει αλλάξει τίποτα τα τελευταία 2 χρόνια στη χώρα. Άλλη μια ρύθμιση ληξιπρόθεσμων χρεών έρχεται έτσι να προστεθεί στην ατέλειωτη σειρά ανάλογων ρυθμίσεων που ανακοινώνονται κατά καιρούς. Η μόνη διαφορά σε σχέση με τις ρυθμίσεις που γίνονταν πριν από την κρίση είναι ότι τώρα οι μειώσεις των προσαυξήσεων είναι ακόμη μεγαλύτερες, λόγω της δημοσιονομικής κατάρρευσης!

Χωρίς να παραβλέπουμε το γεγονός ότι στις σημερινές συνθήκες κατάρρευσης των εισοδημάτων των μισθωτών και των μικροεπαγγελματιών μια τέτοια ρύθμιση είναι ευνοϊκή για τους μικρο-οφειλέτες, θα πρέπει να επικεντρώσουμε την κριτική μας στο γεγονός ότι η συγκεκριμένη ρύθμιση συνιστά ένα ακόμα λάθος στην μακρά αλυσίδα των λαθεμένων πολιτικών που απάλλαξαν όσους πλούτισαν τα προηγούμενα χρόνια στην Ελλάδα μέσω της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής. Η κορωνίδα βέβαια αυτής της πολιτικής, που έδωσε άφεση αμαρτιών σε όλους τους φοροφυγάδες, ήταν η φορολογική περαίωση των ετών 2000-2010.

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή: Έχουμε πολλές φορές επισημάνει ότι ενδεικτική της αποτυχίας του φορολογικού μας συστήματος είναι η υστέρηση ενός και μόνο δείκτη, του δείκτη «φορολογικά έσοδα ως ποσοστό του ΑΕΠ». Με βάση τον δείκτη αυτό, η Ελλάδα είχε πάντα πολύ χαμηλό ποσοστό φορολογικών εσόδων σε σχέση με τις άλλες χώρες της ΕΕ. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2000-2009 ο μέσος όρος των κατ' έτος αποκλίσεων των φορολογικών εσόδων της Ελλάδας από εκείνα της ΕΕ-27 ήταν της τάξης των 4,34 μονάδων του ΑΕΠ. Επίσης, κατά την ίδια περίοδο η Ελλάδα προέβη στην τρίτη μεγαλύτερη μείωση των φορολογικών της εσόδων, σε σχέση με τις υπόλοιπες 27 χώρες, με μείωση του σχετικού ποσοστού κατά -4,1 μονάδες του ΑΕΠ (από 24,1 το 2000 στο 20,0 το 2009).

Για να γίνει πιο εύληπτο το μέγεθος της απόκλισης των φορολογικών εσόδων της Ελλάδας από τον μέσο όρο της ΕΕ-27 (χωρίς αναγκαστικά να διεκδικούμε και την ποσοτική ακρίβεια του υπολογισμού), μπορούμε να λάβουμε υπόψη μας τις κατ' έτος αποκλίσεις της Ελλάδας από την ΕΕ-27, σε συνδυασμό με το ετήσιο ΑΕΠ της χώρας μας. Με αυτόν τον τρόπο καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, αν η Ελλάδα επιτύγχανε απλά τον μέσο ευρωπαϊκό όρο, θα είχε εισπράξει επιπλέον φορολογικά έσοδα της τάξης των 86,16 δις ευρώ την περίοδο 2000-2009 (Πίνακας 1). Αν προσθέταμε και για τα έτη 2010 και 2011 (για τα οποία δεν διαθέτουμε στοιχεία) ποσά αντίστοιχα με εκείνα του 2009, θα καταλήγαμε στο συμπέρασμα ότι κατά το χρονικό διάστημα 2000-2011 δεν εισπράχτηκε από το κράτος ένα ποσό φόρων που αντιστοιχεί περίπου στο δάνειο των 110 δις ευρώ που έλαβε η χώρα από την τρόικα.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΕΤΗΣΙΑ ΑΠΩΛΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ- 27										
ΕΤΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΕΕ-27 (% ΑΕΠ)	25,9	25,3	25,1	25,2	25,3	25,8	26,1	26,5	25,9	24,8
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (% ΑΕΠ)	24,1	22,6	22,1	20,4	20,1	20,7	20,8	21	20,7	20,0
ΔΙΑΦΟΡΑ (%ΑΕΠ)	1,8	2,7	3,0	4,8	5,2	5,1	5,3	5,5	5,2	4,8
ΑΕΠ ΕΛΛΑΔΑΣ	136.3	146.4	156.6	172.4	185.8	195.4	210.5	226.4	239.1	231,6
ΑΠΩΛΕΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	2.453	3.954	4.698	8.277	9.662	10.159	11.575	13.360	13.153	11.116
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΩΛΕΙΑ ΕΣΟΔΩΝ ΕΤΩΝ 2000-2009: 86,16										
Ποσά σε εκατ. ευρώ, τρέχουσες τιμές										

Πηγή: Eurostat, Taxation Trends, 2011

Αυτή η απώλεια εσόδων είναι το αποτέλεσμα:

- της φοροδιαφυγής
- της φοροαποφυγής (εκμετάλλευση διαφόρων τακτικών για τη μη πληρωμή φόρων)
- της μη καταβολής των φορολογικών υποχρεώσεων (που κάποια στιγμή καθίστανται ληξιπρόθεσμες και ρυθμίζονται)
- της χρησιμοποίησης της τακτικής των off shore εταιριών και των τριγωνικών συναλλαγών
- της χρησιμοποίησης των ενδο-ομιλικών συναλλαγών από τις πολυεθνικές
- της απαλλαγής των ισχυρών οικονομικά ομάδων (εφοπλιστές, Εκκλησία κ.ά.)

Αντί λοιπόν η κυβέρνηση να στραφεί στο παρελθόν (δηλαδή στην περίοδο κατά την οποία, εκτός από το δημόσιο χρέος, αυξήθηκε υπέρμετρα και ο ιδιωτικός πλούτος), προκειμένου να αποκαταστήσει τη φορολογική δικαιοσύνη και να επιστρέψει στο κοινωνικό σύνολο τον πλούτο που κλάπηκε, συνεχίζει να απαλλάσσει και να επιβραβεύει τους πλούσιους φοροφυγάδες- μεγαλοκαταθέτες της Ελβετίας.

Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι τη δεκαετία 2000-2009:

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

- Η αύξηση του ΑΕΠ της Ελλάδας ήταν από τις μεγαλύτερες στην Ευρώπη (από 1,3% έως 5,9%).
- Το κράτος θα έπρεπε να είχε εισπράξει περίπου 100 δις από τους επιχειρηματίες και τους εισοδηματίες (βλ. Πίνακα 1).
- Διοργανώθηκαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες και έγιναν τεράστια κατασκευαστικά έργα. Πού είναι όμως οι φόροι από τα έργα αυτά; Ενώ το 2003 το ΑΕΠ της χώρας αυξήθηκε κατά 5,9%, το 2004 οι φόροι των μισθωτών αυξήθηκαν κατά 4 δις ευρώ και των επιχειρήσεων μόλις κατά 1,6 δις ευρώ.
- Μπήκε η Κύπρος στην ΕΕ, και οι ιδιότυπες off shore εταιρίες της έγιναν καθεστώς νόμιμης φοροδιαφυγής για τους πλούσιους Έλληνες.
- Το χρονικό διάστημα Ιανουάριος 2001 – Απρίλιος 2008 σημειώθηκε στον ελληνικό εμπορικό στόλο εντυπωσιακή αύξηση της συνολικής χωρητικότητας των πλοίων κατά **40,8%**.
- Οι ελληνικές τράπεζες εξαπλώθηκαν με εντυπωσιακό ρυθμό και εξαγόρασαν εκατοντάδες αντίστοιχες τους στα Βαλκάνια.

Υπό αυτό το πρίσμα λοιπόν πρέπει να δούμε τη νέα ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών. Η συνέχιση της πολιτικής της άφεσης φορολογικών αμαρτιών του παρελθόντος το μόνο που έχει καταφέρει είναι να αφήσει το άχθος του δημοσίου χρέους στα λαϊκά στρώματα και δισεκατομμύρια ευρώ στις τσέπες των φοροφυγάδων.

2. Παραδίδεται η είσπραξη των χρεών προς το Δημόσιο σε ιδιωτικές εταιρίες

Τι προβλέπει η προτεινόμενη διάταξη

Δίνεται η δυνατότητα στον στενό και ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς και στα ασφαλιστικά ταμεία και τους οργανισμούς, να αναθέτουν σε εισπρακτικές εταιρίες ή σε κοινοπραξίες τέτοιων εταιριών την «ενημέρωση» των οφειλετών τους για τα χρέη τους και για τα τυχόν προγράμματα ρυθμίσεων. Οι γνωστές λοιπόν –από την είσπραξη των τραπεζικών οφειλών– εισπρακτικές εταιρείες θα αναλάβουν και το «φιλέτο» της είσπραξης των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο, με σκανδαλώδεις μάλιστα αμοιβές και προμήθειες.

Κριτική της διάταξης

Αν, όπως ισχυρίζονται κυβέρνηση και τρόικα, υπάρχει πράγματι πλεονάζον προσωπικό στο Δημόσιο, τότε πώς εξηγείται η συνεχής ιδιωτικοποίηση αντικειμένων της φορολογικής αρχής, έναντι τεράστιων κάθε φορά αντιτίμων; Η ιδιωτικοποίηση αυτών των υπηρεσιών έχει περισσότερη σχέση με τα κέρδη που θα αποκομίσουν οι ιδιωτικές εταιρίες που τις αναλαμβάνουν από όσο με τα κέρδη που θα αποκομίσει το ίδιο το Δημόσιο.

3. Με αυτοτελή φορολόγηση τα διανεμόμενα μερίσματα εταιριών

Τι προβλέπει η προτεινόμενη διάταξη

Καταργείται η φορολόγηση με την κλίμακα φυσικών προσώπων των ποσών που έχουν εισπράξει φυσικά πρόσωπα από μερίσματα ΑΕ ή κέρδη ΕΠΕ. Με την παρακράτηση φόρου 25% (ή 21% για τα εισοδήματα του οικονομικού έτους 2011), εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση.

Κριτική της διάταξης

Μετά από δύο χρόνια θριαμβολογικών διακηρύξεων για την κατάργηση της αυτοτελούς φορολόγησης και την υπαγωγή όλων των εισοδημάτων, ανεξαρτήτως πηγής, στην κλίμακα φυσικών προσώπων, βλέπουμε ότι οι εξαιρέσεις είτε παραμένουν είτε επανέρχονται. Ο τελικός χάρτης της αυτοτελούς φορολόγησης δείχνει ότι τελικά θα φορολογούνται αυτοτελώς μόνο τα κέρδη των επιχειρήσεων και σε καμία περίπτωση αμοιβές της εργασίας. Τα μερίσματα λοιπόν θα φορολογούνται με 25% (21% από τον επόμενο χρόνο), οι καταθέσεις –ανεξαρτήτως ύψους– με 10%, τα ομόλογα και τα έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου με 10% και οι μετοχές του Χρηματιστηρίου Αθηνών με 1,5% επί της συναλλαγής. Αν σε αυτά προσθέσουμε και τη φορολόγηση των ΑΕ και ΕΠΕ με 20%, την πενιχρή φορολόγηση εντός των Ειδικών Οικονομικών Ζωνών ή στο πλαίσιο των fast truck επενδύσεων, τότε καταλαβαίνουμε ότι από δω και πέρα η φορολογία στην Ελλάδα θα αφορά σε συντριπτικό βαθμό τον συντελεστή Εργασία και ελάχιστα τον συντελεστή Κεφάλαιο.

4. Μείωση των προστίμων για τις ενδο-ομιλικές συναλλαγές

Τι προβλέπει η προτεινόμενη διάταξη

Μετατροπή του προστίμου, σε περίπτωση που επιχείρηση καταθέτει εκπρόθεσμα φάκελο τεκμηρίωσης ενδο-ομιλικών συναλλαγών, από το ύψος του 10% των συναλλαγών που δεν δηλώθηκαν σε 5.000 ευρώ, συν 500 ευρώ ανά ημέρα καθυστέρησης και με ανώτατο όριο τις 50.000 ευρώ. Το πρόστιμο παραμένει στο 10% μόνο σε περίπτωση που επιχείρηση δεν έχει καταθέσει ποτέ τον φάκελο τεκμηρίωσης. Η αλλαγή του τρόπου επιβολής του προστίμου καταλαμβάνει και τις εκκρεμείς υποθέσεις.

Κριτική της διάταξης

Οι ενδο-ομιλικές συναλλαγές των πολυεθνικών επιχειρήσεων είναι ίσως η κορυφαία πρακτική φοροδιαφυγής των μεγάλων επιχειρήσεων. Η τεχνική είναι απλή στη σύλληψη και αρκετά πολύπλοκη στην εφαρμογή (και δύσκολη στην εξακρίβωσή της): Οι επιχειρήσεις του ίδιου ομίλου υπερκοστολογούν (ή υποκοστολογούν) τις μεταξύ τους συναλλαγές (πρώτες ύλες, ενδιάμεσα εμπορεύματα, δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, παροχή δανείων με υψηλά επιτόκια) με σκοπό να μεταφέρουν τα κέρδη σε όποια χώρα επιλέγει η μητρική εταιρία. Με αυτό τον τρόπο η φορολόγηση των επιχειρήσεων στη χώρα όπου πραγματικά έγινε η πώληση των εμπορευμάτων ή υπηρεσιών γίνεται, θα λέγαμε, προαιρετική. Η ελληνική φορολογική διοίκηση σε αυτό τον τομέα έχει επιδείξει τέτοια προχειρότητα, που ελάχιστα απέχει από τον δόλο. Σύμφωνα λοιπόν με ερώτηση που κατέθεσε στη Βουλή η κα Λούκα Κατσέλη

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

μαζί με 37 ακόμη βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, «όπως προκύπτει και από επίσημα στοιχεία του Ο.Ο.Σ.Α., η Ελλάδα δεν έχει ακόμη προχωρήσει στις απαραίτητες ενέργειες, τόσο για την προσαρμογή και εξειδίκευση της εθνικής νομοθεσίας με βάση τα διεθνή πρότυπα ελέγχου των ενδο-ομιλικών συναλλαγών (όπως π.χ. κατευθυντήριες γραμμές ελέγχου, μέθοδοι ελέγχου, μεθοδολογία καθορισμού τιμών μεταβίβασης ενδο-ομιλικών συναλλαγών κ.ά.), όσο και για την ενοποίηση και τον εκσυγχρονισμό της διοικητικής δομής ελέγχου, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η τεκμηρίωση των ενδο-ομιλικών συναλλαγών».

Η μετατροπή λοιπόν του προστίμου (που, σύμφωνα με τα όσα ίσχυαν ως τώρα, προσδιοριζόταν στο 10% των συναλλαγών που δεν δηλώθηκαν στον φάκελο τεκμηρίωσης) σε πρόστιμο για εκπρόθεσμη κατάθεση του φακέλου, που θα ανέρχεται στις 5.000 ευρώ αρχικό πρόστιμο, με 500 ευρώ προσαύξηση ανά ημέρα καθυστέρησης και με ανώτατο όριο τις 50.000 ευρώ, σημαίνει ότι το πρόστιμο γίνεται «χάδι» για περιπτώσεις φοροδιαφυγής όπου τα ποσά ανέρχονται σε δισεκατομμύρια ευρώ. Η υπαγωγή των εκκρεμών υποθέσεων στη νέα ρύθμιση σημαίνει ότι επιχειρήσεις που θα έπρεπε να πληρώσουν τεράστια πρόστιμα θα πληρώσουν τελικά ψίχουλα.

Μπορεί πράγματι το πρόστιμο του 10% επί των συναλλαγών να αντιστοιχεί σε πολύ μεγάλα ποσά, αλλά η αλήθεια είναι ότι και η φοροδιαφυγή των πολυεθνικών ανέρχεται σε ακόμη μεγαλύτερα ύψη. Για να έχουμε ένα μέτρο σύγκρισης, μπορούμε να αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση ICAP «Business Leaders in Greece», οι 500 πιο κερδοφόρες εταιρίες στην Ελλάδα, κατά το έτος 2009, είχαν συνολικό τζίρο 118 δις ευρώ. Άρα, σχεδόν το μισό ΑΕΠ της χώρας μπήκε στα ταμεία τους. Ο συνολικός τζίρος των 29.852 επιχειρήσεων (το σύνολο των επιχειρήσεων που επεξεργάστηκε η συγκεκριμένη έκθεση) ήταν 231 δις ευρώ (σχεδόν όσο ολόκληρο το ΑΕΠ της χώρας). Αυτό σημαίνει ότι στα ταμεία μόλις του 1,6% των επιχειρήσεων μπήκε το μισό ΑΕΠ της χώρας και στις υπόλοιπες επιχειρήσεις, που αντιστοιχούν στο 98,4%, μπήκε το άλλο μισό. Από την άλλη μεριά, οι φόροι όλων των νομικών προσώπων –και όχι μόνο των 500 πιο κερδοφόρων– ήταν 2,8 δις σε σύνολο φορολογικών εσόδων του κράτους 57,5 δις ευρώ. Αυτά είναι τα μεγέθη των φόρων που πληρώνουν οι πολυεθνικές επιχειρήσεις, και οι ενδο-ομιλικές συναλλαγές παίζουν καθοριστικό ρόλο στην απόκρυψη των πραγματικών κερδών τους.

[2] ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Επιμέλεια: Α. Καψάλης & Β. Κουμαριανός

Το Παρατηρητήριο Κοινωνικής και Εργασιακής Πολιτικής έχει δύο σκέλη:

(α) Θέματα που σχετίζονται ευρύτερα με την υπεράσπιση του δημόσιου χώρου και των δημοσίων αγαθών: καταγραφή και τεκμηρίωση των συνεπειών των εμπορευματοποίησης αλλά και ανάδειξη κοινωνικών «καλών πρακτικών» και αγώνων για την επανοικειοποίηση του δημόσιου πλούτου.

(β) Θέματα που αφορούν τις εργασιακές σχέσεις στην εποχή του μνημονίου, αλλά και ζητήματα ευρύτερης κοινωνικής συνοχής, όπως η φτώχεια, ο αποκλεισμός, η ξενοφοβία κ.ά.

[2.A] ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ, ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΝΤΗΤΑ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Αυτήν την εβδομάδα (16-20 Ιανουαρίου) οι εξελίξεις στο πεδίο των εργασιακών σχέσεων είναι για άλλη μια φορά σπουδαίες. Από την μια, η αξιοπρεπέστατη σε συμμετοχή και παλμό απεργιακή διαδήλωση από τα εργατικά κέντρα της Αττικής ενάντια στη λαίλαπα των απολύσεων, της μείωσης των αποδοχών και της απορρύθμισης της εργατικής νομοθεσίας. Από την άλλη, η διεξαγωγή της πρώτης φάσης του κοινωνικού διαλόγου για την περαιτέρω μείωση του μισθολογικού κόστους, ιδίως του έμμεσου, υπό την ευθεία απειλή της εξουσίας «βρείτε τα ή νομοθετώ».

Ως είθισται, τα καθεστωτικά ΜΜΕ διαμορφώνουν επιμελώς την ατζέντα της νέας μεταρρύθμισης της εργατικής νομοθεσίας κινδυνολογώντας για τον 13ο και τον 14ο μισθό, το ύψος των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών, την αθέτηση της σε ισχύ Εθνικής Γενικής ΣΣΕ, που συνεπάγεται αυξήσεις 2,6% από 01/07/2012, και το πάγωμα όλων των αυξήσεων, ακόμη και των ωριμάνσεων για άγνωστο χρονικό διάστημα. Στο πλαίσιο της γνωστής απεύθυνσης εκβιαστικών διλλημάτων στον κόσμο της μισθωτής εργασίας, οι ελίτ ξέθαψαν τον κοινωνικό διάλογο και ενέπλεξαν την τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση σε μια διαβούλευση με προδιαγεγραμμένο το αποτέλεσμα της.

Ήδη η σχετική αρθρογραφία για την ερμηνεία και τις απώτερες επιδιώξεις – δεδηλωμένες και λανθάνουσες– της νέας αντεργατικής επίθεσης είναι ταυτόχρονα πλούσια, εμπεριστατωμένη και επαρκέστατη³. Πλήθος αναλύσεων αποδομούν την

³ Βλ. ενδεικτικά Αρανίτου Βάλια, «Κοινωνικός διάλογος: παρανοήσεις και αντιφάσεις», *Καθημερινή της Κυριακής*, 15/01/2012 και Καραμεσίνη Μαρία, «Προς την πλήρη ανατροπή των συλλογικών

κρατούσα αντίληψη περί την απόλυτη σύνδεση μισθολογικού κόστους και ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, ερμηνεύουν με σαφήνεια την απώτερη στόχευση της απαξίωσης των ίδιων των συνδικαλιστικών οργανώσεων και προειδοποιούν για τη στρατηγικής σημασίας επιδίωξη του γερμανικού επεκτατισμού, την προσθήκη δηλαδή της Ελλάδας στην περιφέρεια αυτής της μπερλιαριστικής δύναμης και τη μετατροπή περιοχών της σε παραγωγικό ή επενδυτικό παράδεισο για το γερμανικό κεφάλαιο.

Όποιος θέλει να κατανοήσει τι ακριβώς διακυβεύεται είναι εύκολο να το κάνει. Αντιθέτως, όποιος αναζητά εναγωνίως προοπτικές αναχαίτισης αυτής της πορείας συρρίκνωσης εργατικών και κοινωνικών δικαιωμάτων θα δυσκολευτεί να εντοπίσει αξιόπιστες και υλοποιήσιμες εναλλακτικές. Οι διάφορες οικονομικές αναλύσεις για τη βιωσιμότητα ή τη διαχειρισσιμότητα του χρέους αρχίζουν να αποτελούν στη συνείδηση τμήματος των αγωνιστών του εργατικού κινήματος –στην καλύτερη περίπτωση– δευτερεύουσας σημασίας ζητήματα.

Για παράδειγμα, όλοι γνωρίζουν ότι η κοινωνική και οικονομική ερήμωση ολόκληρων νομών και περιφερειών έγινε με επιμέλεια και με αξιοθαύμαστο τρόπο, ώστε να εμφανίζονται σήμερα οι ξένοι επενδυτές ως εθνοσωτήρες. Οι ΕΟΖ είναι οι Ερειπωμένες Οικονομικές Ζώνες, που φιλοδοξούν να γίνουν Ειδικές. Αυτό το καταλαβαίνουν και τα συνδικάτα στη Θράκη και στην Πελοπόννησο⁴, που πρέπει όμως να απαντήσουν με πειστικό τρόπο στον εφιάλτη της υπερδιογκωμένης ανεργίας και της μαζικής μετανάστευσης Ελλήνων εργατών στο εξωτερικό.

Πολύ σύντομα, και για πολλοστή φορά, οι νομικοί θα σπεύσουμε να αναλύσουμε την έκταση της κατάργησης θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων, οι οικονομολόγοι θα αναδείξουν τον φαύλο κύκλο της ύφεσης και του δανεισμού, άρα της διόγκωσης του (κουρεμένου) χρέους, όμως τα σωματεία στην περιοχή των ΕΟΖ –και όχι μόνο– θα βρίσκονται με την πλάτη στον τοίχο και με το στιλό (της συν-υπογραφής τοπικών ΣΣΕ) στο χέρι. Στις νέου τύπου συλλογικές διαπραγματεύσεις σε επιχειρησιακό ή τοπικό επίπεδο το επίδικο θα συνοψίζεται στο ερώτημα *ακραία ευελιξία ή απόλυτη εξαθλίωση*.

Απέναντι σε αυτή την πραγματικότητα θα είχε ίσως σημασία να γίνει μια προσπάθεια ενίσχυσης της (απαραίτητης) δουλειάς για την ερμηνεία του κόσμου (μας) μέσα από τον εμπλουτισμό της με άμεσα εφαρμόσιμες διεξόδους για την αλλαγή αυτού του κόσμου (από εμάς).

Ήταν και είναι ανάγκη επιτακτική να καταστεί σαφές ότι η διαδικασία του άρθρου 99 είναι αδιέξοδη για τους εργαζομένους⁵. Επιβάλλεται πράγματι να διατυπωθεί η διεκδίκηση της ανατροπής του ισχύοντος προ-πτωχευτικού και πτωχευτικού δικαίου.

διαπραγματεύσεων: επιδίωξη η οριστική συντριβή του συνδικαλιστικού κινήματος», *Εποχή*, 15/01/2012.

⁴ Καρυώτη Όλγα, «Οι Μανωλάδες γίνονται ΕΟΖ: ή όταν νομιμοποιείται το σύμβολο της εθνικής κυριαρχίας», *Λεύγα*, τ. 5, Ιανουάριος 2011.

⁵ Πετρόπουλος Τάσος, «Άρθρο 99: εξυγίανση ή εξαπάτηση;», *Εποχή*, 08/01/2012 και Κατερίνης Γιώργος, «Η ασυλία που παρέχει το άρθρο 99 στους ‘δεν πληρώνω’ επιχειρηματίες», *Δρόμος της Αριστεράς*, 06/01/2012.

Μια πρόταση για την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο σημερινό περιβάλλον εργοδοτικής ασυλίας και δυσμενούς επιχειρηματικού γίνεσθαι, όσο άρτια επιστημονικά και εάν είναι, δεν θα προσφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα εάν δεν συνοδεύεται από δύο στοιχεία: αφενός, από συγκεκριμένες προτάσεις για την ανάπτυξη ενός κινήματος γύρω από τη διεκδίκηση της ανάληψης της λειτουργίας και της βιωσιμότητας της υπό πτώχευσης εταιρείας και αφετέρου, από τη διασφάλιση όλων εκείνων των όρων που θα προστάτευαν αυτό το κίνημα από το κατασταλακτικό μένος των δημοκρατικών δυνάμεων της συγκυβέρνησης.

Οι προτάσεις διεξόδου από την κρίση χωρίς την επισήμανση της επιτακτικής ανάγκης –αλλά και τη διασφάλιση των όρων– για την πρόσβαση του *εισηγητή* στον ρόλο του *επισπεύδοντος* είναι η μισή δουλειά.

Εάν θεωρείται απαραίτητο να μην υποβαθμίζεται η διαδικασία του κοινωνικού διαλόγου, είναι επίσης αναγκαίο να εφαρμόζονται υποδείγματα αναβίωσής του, όπου και όπως αυτό είναι εφικτό και ανεξάρτητα από τις μεθόδους που θα εξασφαλίσουν την προσέλευση της αντίπαλης πλευράς για τη συνομολόγηση μιας συμφωνίας, στη βάση μάλιστα μιας ολοκληρωμένης ατζέντας/ εισήγησης από την πλευρά του *επισπεύδοντος*.

Ο συσχετισμός δυνάμεων δεν είναι αρνητικός στην Ελλάδα. Διαφορετικά, ποιο είναι ακριβώς το νόημα της ένστασης περί την παντελή έλλειψη κοινωνικής νομιμοποίησης της κυβέρνησης των τεχνοκρατών-ακροδεξιών;

Τι παραπάνω έχουν οι Γάλλοι συνάδελφοι που απήγαγαν εργοδότες και καταλάμβαναν εργοστάσια πρόσφατα; Πόσο περισσότερο αναπτυγμένο και ταξικό είναι το εργατικό κίνημα στο Ουισκόνσιν, ώστε να συνταράσσει ολόκληρο τον πλανήτη από την καρδιά του κτήνους; Ποιες είναι, τάχα, αυτές οι υπερφυσικές δυνάμεις που κάνουν ανίκητους τους τραμπούκους της εργοδοσίας στην περιοχή του αεροδρομίου στην Αθήνα, ώστε να απαγορεύουν διά της βίας τη συνεδρίαση της Επιθεώρησης Εργασίας στην Παλλήνη με θέμα την παράνομη απόλυση συνδικαλίστριας;

Όσοι⁶, καλόπιστα ή μη, σπεύσουν για άλλη μια φορά να κρίνουν ή και να επικρίνουν τη συμμετοχή και την επιχειρηματολογία των συνδικάτων στον «*κοινωνικό διάλογο*» που διεξάγεται αυτές τις μέρες σε τριτοβάθμιο ή άλλο επίπεδο, χρήσιμο θα ήταν, ακόμη και την τελευταία στιγμή, να θέσουν τα προηγούμενα –ενδεχομένως δε και άλλα– ερωτήματα στον εαυτό τους αλλά και δημόσια, επιχειρώντας όμως μια πρώτη προσπάθεια ολοκληρωμένης απάντησής τους. Δημόσια σημαίνει όχι (μόνον) στα «κατεχόμενα» του κέντρου της Αθήνας, αλλά (ιδίως) στα καφενεία της Αλεξανδρούπολης και του Πύργου...

⁶ Ιδίως προερχόμενοι από συνδικαλιστικούς κύκλους.

[3] ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΑΣΕΩΝ

Επιμέλεια: Στ. Μανώλη & Αλ. Μπίστης

Το Παρατηρητήριο Πολιτικών Τάσεων παρακολουθεί τις πολιτικές εξελίξεις του 15ημέρου και επισημαίνει κυρίως τις τοποθετήσεις των πολιτικών κομμάτων (συνέχειες και αλλαγές), αναλύει σημαντικές τάσεις της κοινής γνώμης όπως καταγράφονται στις έρευνες καθώς και αποτυπώνει τις τάσεις του διαλόγου που αναπτύσσεται εντός (αλλά και εναντίον) της Αριστεράς.

[3.A] PUBLIC ISSUE, ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2012

1. Συνοπτική ανάλυση

Χωρίς ουσιαστικές διαφοροποιήσεις από τις έρευνες των τελευταίων μηνών, το Βαρόμετρο της Public Issue για τον Ιανουάριο χαρακτηρίζεται από την εντυπωσιακή άνοδο της Δημοκρατικής Αριστεράς και την παγίωση των υψηλών ποσοστών των κομμάτων της Αριστεράς συνολικά, αν και ελαφρώς μειωμένα από τον προηγούμενο μήνα. Εξακολουθεί να διχάζει το αίτημα για εκλογές (46% ναι, 50% όχι).

Επτά στους δέκα πολίτες εξακολουθούν να τάσσονται ενάντια στο Μνημόνιο ενώ μόλις το 15% δηλώνει ικανοποιημένο από την Κυβέρνηση Λ. Παπαδήμου. Ιδιαίτερα αυξημένα καταγράφονται τα ποσοστά της ΔΗΜΑΡ, που εκτινάσσεται στην τρίτη θέση με ποσοστό 13,5%, μόλις μισή μονάδα πίσω από το καταρρέων ΠΑΣΟΚ (14%), ενώ η απόσταση από τη δεύτερη ως την πέμπτη θέση στη σειρά κατάταξης των κομμάτων είναι δύο ποσοστιαίες μονάδες (ΠΑΣΟΚ 14%, ΔΗΜΑΡ 13,5%, ΚΚΕ 12,5%, ΣΥΡΙΖΑ 12%).

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ποιοτικά ευρήματα της έρευνας σε συνάρτηση με τα ποσοστά των κομμάτων της Αριστεράς: ο ΣΥΡΙΖΑ καταγράφεται σταθερά τους τελευταίους τρεις μήνες ως το δημοφιλέστερο (34% θετικές γνώμες) αλλά και ως το καλύτερα αντιπολιτευόμενο κόμμα (20%). Το ΚΚΕ πέφτει σε δημοφιλία από τη δεύτερη στην τρίτη θέση (27%) ενώ παραμένει το δεύτερο καλύτερα αντιπολιτευόμενο κόμμα (15%) και η ΔΗΜΑΡ είναι τελευταία στη σχετική αξιολόγηση (2%), πίσω από τη ΝΔ (13%) και το ΛΑΟΣ (11%).

Αντίστοιχα, σε επίπεδο εικόνας πολιτικών αρχηγών ο Φ. Κουβέλης παραμένει δημοφιλέστερος πολιτικός αρχηγός (56% θετικές γνώμες), με δημοφιλία αντίστοιχη του Λ. Παπαδήμου (55%), ωστόσο θεωρείται (όπως και ο νυν Πρωθυπουργός!) ως ο πιο ακατάλληλος για πρωθυπουργός: ενώ ο Αλ. Τσίπρας είναι ο δεύτερος

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

καταλληλότερος (9%), μετά τον Α. Σαμαρά (20%), ο Φ. Κουβέλης (1%) και ο Λ. Παπαδήμος (2%) είναι τελευταίοι στη σχετική κατάταξη⁷, πίσω από τον Γ. Παπανδρέου (7%), τον Γ. Καραζαφέρη (5%) και την Α. Παπαρήγα, η οποία είναι επίσης πολύ χαμηλά σε σχέση με την εκλογική επιρροή του ΚΚΕ. Είναι η πρώτη φορά που καταγράφεται δεύτερος στη σχετική λίστα ο Αλ. Τσίπρας (πάνω από τον Γ. Παπανδρέου), κάτι που δικαιολογείται από τη σταθερά ανοδική επιρροή και αξιολόγηση του ΣΥΡΙΖΑ.

Όπως έχει γραφτεί πολλές φορές, και σε προηγούμενα σημειώματα, το τοπίο είναι εξαιρετικά ρευστό, ιδιαίτερα όσο δεν ξεκαθαρίζει η κατάσταση στο ΠΑΣΟΚ (ανεξαρτήτως εξέλιξης). Τα ποσοστά της Αριστεράς θα συμπιεστούν μετά την ολοκλήρωση την εκλογή νέου Προέδρου στο κύριο κυβερνών κόμμα, χωρίς φυσικά να είναι δεδομένο ότι το ΠΑΣΟΚ θα κατορθώσει να τα επαναπροσεταιριστεί. Φυσικά, μεγαλύτερες πιθανότητες να αντέξουν στην πίεση αυτή έχουν τα κόμματα που έχουν εμπεδωθεί με τον έναν ή τον άλλον τρόπο στη συνείδηση της κοινωνίας σε βάθος χρόνου, έχουν διαλέξει στρατόπεδο (μνημονιακό / αντιμνημονιακό) και δεν αποτελούν συγκυριακή επιλογή.

Αυτό βέβαια καθόλου δεν σημαίνει ότι τα αυξημένα ποσοστά της ΔΗΜΑΡ είναι μια απλή φούσκα. Η ΔΗΜΑΡ εκφέρει έναν μετριοπαθή, σοβαροφανή και «υπεύθυνο» λόγο, που καθησυχάζει, κάτι που έχει μεγάλη ανάγκη η ελληνική κοινωνία αυτή τη στιγμή που δηλώνει οργισμένη, απογοητευμένη και φοβισμένη ταυτόχρονα. Ανεξάρτητα από το πώς θα εξελιχθεί η τάση που αυτή τη στιγμή φαίνεται να δημιουργείται προς όφελός της, αλλά και ανεξάρτητα από το τελικό ποσοστό της σε ενδεχόμενες εκλογές, η ΔΗΜΑΡ έχει όλες τις δυνατότητες (και τις πιθανότητες) να παίξει αποφασιστικό ρόλο το επόμενο διάστημα. Το ποιος ακριβώς θα είναι αυτός ο ρόλος θα μας το αποκαλύψει κάποια στιγμή στο κοντινό μέλλον η ίδια η ΔΗΜΑΡ.

Τέλος, το άθροισμα της πολιτικής έκφρασης των δυνάμεων του αντιμνημονιακού τόξου (ΚΚΕ, ΣΥΡΙΖΑ, ΟΠ, ΑΝΤΑΡΣΥΑ) κυμαίνεται γύρω στο 30% ενώ εκείνων του αντίπαλου δέους (ΝΔ, ΠΑΣΟΚ, ΛΑΟΣ, ΔΗΣΥ) παραμένει πλειοψηφικό (πάνω από 50%). Το που θα κατατάξει η ιστορία τη ΔΗΜΑΡ θα δείξει σε μεγάλο βαθμό και το πόσο μεγάλη είναι η απόσταση της πολιτικής σκηνής από τους κοινωνικούς συσχετισμούς (72% ενάντια στο μνημόνιο, 16% υπέρ) και θα δικαιώσει ή θα ανατρέψει την απόρριψη του πολιτικού και κομματικού συστήματος από ένα μεγάλο τμήμα της ελληνικής κοινωνίας.

2. Αναλυτική παρουσίαση της έρευνας

Συγκυρία

⁷ Σημειώνεται ότι δεν αναφέρονταν στο ερωτηματολόγιο τα ονόματά τους, αλλά καταγράφηκαν αυθόρμητες αναφορές.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων εξακολουθεί να τάσσεται ενάντια στο Μνημόνιο (72%), ενώ ούτε δύο στους δέκα δεν το στηρίζουν πια (16%). Σχεδόν καθολικό είναι το αίσθημα κοινωνικής ανασφάλειας (91%) αλλά και δυσαρέσκειας από τις συνθήκες ζωής στη χώρα (85%).

Εικόνα Α. Παπαδήμου & νέας Κυβέρνησης

Οι μισοί ερωτώμενοι έχουν θετική γνώμη για το πρόσωπο του Α. Παπαδήμου ενώ αυξήθηκαν από τρεις σε τέσσερις στους δέκα όσοι εκφράζονται αρνητικά (Ιαν.: 38%, Δεκ.: 29%, Νοέ.: 18%).

Σημαντική, ωστόσο, είναι η μείωση της εμπιστοσύνης προς την ικανότητα του Πρωθυπουργού να διαχειριστεί την οικονομική κατάσταση της χώρας. Από τρεις στους δέκα, πριν δυο μήνες, τώρα έξι στους δέκα (Ιαν.: 62%, Δεκ.: 53%, Νοέ.: 35%) δηλώνουν ότι δεν τον εμπιστεύονται, σε αντίθεση με τέσσερις στους δέκα που εξακολουθούν να ελπίζουν (Ιαν.: 36%, Δεκ.: 43%, Νοέ.: 45%).

Επιπλέον, συντριπτικά αρνητική παραμένει η κοινή γνώμη απέναντι στη συγκυβέρνηση ΠΑΣΟΚ – ΝΔ – ΛΑΟΣ, καθώς οκτώ στους δέκα δηλώνουν δυσαρεστημένοι από τον τρόπο που αντιμετωπίζει τα προβλήματα της χώρας ενώ ικανοποιημένοι δηλώνουν λιγότεροι από δύο στους δέκα (15%).

Εικόνα πολιτικών αρχηγών

Μειωμένη είναι η δημοτικότητα όλων των πολιτικών αρχηγών τον τελευταίο μήνα, πλην του Γ. Παπανδρέου που όσο απομακρύνεται από το επίκεντρο φρενάρει την κατάρρευση της δημοφιλίας του: πρώτος παραμένει ο Φ. Κουβέλης [θετικές γνώμες: 56% (-2% από τον προηγούμενο μήνα)], ακολουθούμενος από τον Αλ. Τσίπρα [36% (-3%)]. Στην τρίτη θέση ο Α. Σαμαράς [30% (-1%)], ενώ τέταρτη πλέον βρίσκεται η Α. Παπαρήγα [28% (-2%)]. Ο Γ. Καρατζαφέρης μένει πέμπτος [26% (-4%)], έκτη η Ντ. Μπακογιάννη (23% [-2%]) ενώ σταθερά τελευταίος, με αμυδρή βελτίωση της εικόνας του, παραμένει ο Γ. Παπανδρέου [14% (+2%)].

Στο ερώτημα για τον καταλληλότερο πρωθυπουργό προηγείται ο Α. Σαμαράς (20%), με δεύτερο τον Αλ. Τσίπρα (9%) και τρίτο τον Γ. Παπανδρέου (7%). Ακολουθούν οι Γ. Καρατζαφέρης (5%), Α. Παπαρήγα (4%), Α. Παπαδήμος (2%) και Φ. Κουβέλης (1%). Ωστόσο, ένας στους δύο ερωτώμενους θεωρούν ότι κανένας από αυτούς δεν κάνει για τη θέση.

Εικόνα κομμάτων

Επιδείνωση παρουσιάζει η εικόνα όλων των κομμάτων. Δημοφιλέστερο κόμμα παραμένει ο ΣΥΡΙΖΑ [θετικές γνώμες: 34% (-2%)], ακολουθούμενο από τη ΝΔ [29%

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

(-1%)], ενώ το ΚΚΕ [27% (-4%)] πέφτει στην τρίτη θέση. Τέταρτος ο ΛΑΟΣ, για δεύτερο συνεχόμενο μήνα μετά από τρεις μήνες στην πρώτη θέση [23% (-2%)] και, σταθερά, τελευταίο το ΠΑΣΟΚ [15% (-1%)].

Καλύτερα αντιπολιτευόμενο κόμμα παραμένει για τρίτο συνεχόμενο μήνα ο ΣΥΡΙΖΑ [20% (-3%)], με δεύτερο το ΚΚΕ [15%, (-4%)], τρίτη τη ΝΔ [13% (+1%)], τέταρτο το ΛΑΟΣ [11% (+2%)], και πέμπτη τη ΔΗΜΑΡ [2% (-)].

Ωστόσο, τρεις στους δέκα [31% (+4%)] εξακολουθούν να μην καλύπτονται από κανένα από αυτά τα κόμματα.

Αίτημα για εκλογές & εκτίμηση εκλογικής επιρροής

Διχασμένη παραμένει η κοινή γνώμη ως προς το αν χρειάζονται εκλογές ή όχι (Μάλλον ναι: 46%, Μάλλον όχι: 50%), ενώ σταθερά τρεις στους δέκα δηλώνουν ότι θα απέχουν ή θα ψηφήσουν άκυρο/λευκό (Ιαν.: 32,5%, Δεκ.: 32,5% - Νοέ.: 27%).

Η εκλογική επιρροή των κομμάτων εμφανίζει διακυμάνσεις, καθώς το δεύτερο από το πέμπτο κόμμα απέχουν δύο ποσοστιαίες μονάδες και η τελική κατάταξη εμπίπτει στα όρια του στατιστικού λάθους. Καταγράφεται εντυπωσιακή άνοδος της Δημοκρατικής Αριστεράς (Σεπτ.: 3%, Οκτ.: 5,5%, Νοέ.: 7,5%, Δεκ.: 9,5%, Ιαν.: 13,5%), ελαφρά άνοδος της ΝΔ, αλλά μακριά από την πιθανότητα αυτοδυναμίας, πτώση του ΣΥΡΙΖΑ, του ΚΚΕ και του ΛΑΟΣ και περαιτέρω αποδυνάμωση του ΠΑΣΟΚ:

ΝΔ 30,5% (+0,5%) [127-138 έδρες], ΠΑΣΟΚ 14% (-1,5%) [32-43], ΔΗΜ.ΑΡ. 13,5% (+4%) [28-45], ΚΚΕ 12,5% (-1%) [30-38], ΣΥΡΙΖΑ 12% (-2%) [30-35], ΛΑΟΣ 5,5% (-0,5%) [12-18], ΟΠ 4% (-) [8-13], ΔΗ.ΣΥ. 2,5% (-0,5%), ΛΟΙΠΑ 5,5% (+1%).

[3.B] Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η κρίση χρέους έχει πια επεκταθεί σε ολόκληρη σχεδόν την Ευρώπη. Την ίδια στιγμή, οι προσπάθειες αντιμετώπισής της με μέτρα και πολιτικές που κινούνται στην κατεύθυνση ενός ακόμη πιο ριζοσπαστικού και ακραίου νεοφιλελευθερισμού, με λιγότερη δημοκρατία, αυστηρότερη δημοσιονομική πειθαρχία και περισσότερη λιτότητα, αποδεικνύονται καταστροφικές. Σε αυτή τη συγκυρία καθίσταται πλέον φανερό ότι η κρίση δεν αφορά μόνο την αρχιτεκτονική του ευρώ. Πρόκειται για κρίση βαθύτερη, που αφορά τον ίδιο τον καπιταλισμό, ιδιαίτερα στη χρηματιστική και νεοφιλελεύθερη δομή του, αλλά και τις ιδρυτικές αρχές της ΕΕ, που είναι θεμελιωμένη στην αρχή του ανταγωνισμού και της ελευθερίας του κεφαλαίου και όχι στην ισότιμη συνεργασία, τη δημοκρατία και την αλληλεγγύη.

Υπό αυτές τις συνθήκες, ξαναγίνεται επίκαιρη στους κόλπους της Αριστεράς η συζήτηση για τα όρια του καπιταλισμού, το νέο περιεχόμενο του σοσιαλισμού και την ανάγκη

επανάδρυσης της ΕΕ. Στη συνέχεια: (α) επιχειρείται να φωτιστούν ορισμένες πλευρές αυτής της συζήτησης μέσα από άρθρα και συνεντεύξεις που είδαν πρόσφατα το φως της δημοσιότητας και (β) παρατίθενται οι θέσεις του ΣΥΝ για την Ευρώπη και την ευρωπαϊκή κρίση χρέους.

1. Η επικαιρότητα της συζήτησης για μια στρατηγική της Αριστεράς για την επανίδρυση της ΕΕ και το σοσιαλισμό του 21ου αιώνα

A. Μπαλτάς⁸

Όπως επισημαίνει ο Μπαλτάς, μολονότι σήμερα η αίσθηση παντού στην Ευρώπη είναι ότι ο καπιταλισμός δεν φαίνεται να διαθέτει εναλλακτική λύση, οι κυρίαρχες πολιτικές δυνάμεις εξακολουθούν να εμμένουν στη γνωστή νεοφιλελεύθερη συνταγή, ενώ η Αριστερά στο σύνολό της χαρακτηρίζεται από ένα έλλειμμα στρατηγικής. Έτσι, «ενώ όλοι ή σχεδόν όλοι ισχυρίζονται ότι έχουμε να κάνουμε με δομική κρίση του καπιταλισμού, ο σοσιαλισμός παραμένει απλή επωδός, μακρινό και απρόσιτο όραμα που φαίνεται να μην μας αφορά άμεσα».

Κατά τον Μπαλτά, «βρισκόμαστε σήμερα σε συνθήκες ιδανικές για να ανοίξει η συζήτηση περί σοσιαλισμού στην κλίμακα της Ευρώπης και μέσα στον κόσμο που θέλει να ακούσει και να μετάσχει». Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να κινητοποιήσουμε και να συντονίσουμε υπαρκτές δυνάμεις, προερχόμενες από όλο το φάσμα του ΣΥΡΙΖΑ, που «να βάλουν μπροστά με τρόπο συστηματικό, με όλες τις μορφές δημόσιων εκδηλώσεων αλλά και στενότερων συζητήσεων, μια μεγάλη συζήτηση, με την απαιτούμενη συνέχεια και διάρκεια, για το σοσιαλισμό του 21ου αιώνα ως προς όλες τις πτυχές του ερωτήματος», ώστε αφενός να μην επαναλάβουμε λάθη του παρελθόντος και αφετέρου να ξεκαθαρίσουμε με επάρκεια τη στρατηγική μας και να διευρύνουμε την απεύθυνσή μας.

Παρά τις ελλείψεις και τις αδυναμίες της, η ελληνική Αριστερά είναι σήμερα σε καλύτερη κατάσταση από την Αριστερά στις άλλες χώρες της Ευρώπης: «Αυτά που λέμε για οικονομία των αναγκών, για διεύρυνση του δημόσιου χώρου, για αλλαγή της μορφής των δημόσιων επιχειρήσεων, για μια στρατηγική που δεν αποφεύγει τη σύγκρουση αλλά δεν εξαρτά την επιτυχία από κάποια μυθική “τελική σύγκρουση” είναι πιο ρηξικέλευθα, πολύ λιγότερο συμβατικά από τις περί τη στρατηγική τοποθετήσεις πολλών κομμάτων της ευρωπαϊκής Αριστεράς». Από την άλλη μεριά ωστόσο, προκειμένου να καταστεί δυνατή η πραγματική συστράτευση των κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων και να συγκροτηθεί ο νέος συνασπισμός εξουσίας που οραματίζεται ο ΣΥΡΙΖΑ, «απαιτείται να ξεκαθαρίσουμε και να εξειδικεύσουμε το περιεχόμενο μιας τέτοιας νέας διακυβέρνησης. Στο βαθμό που το κάνουμε, φτιάχνουμε και τις συνθήκες για να επιτευχθεί». Όπως επισημαίνει ο

⁸ Συνέντευξη στην *Εποχή*, 8.1.2012: <http://www.epohi.gr/portal/theoria/10987>

Μπαλτάς, «είμαστε υποχρεωμένοι να θέσουμε εκ νέου την ισότητα, την ελευθερία και την αλληλεγγύη στην ημερήσια διάταξη, όχι απλώς όπως μας έρχονται από τη Γαλλική Επανάσταση, αλλά και με όλα τα νέα δεδομένα που προέκυψαν από όσα συνέβησαν στο μεταξύ». Αυτό το τρίπτυχο «δεν είναι κατά κανέναν τρόπο “αστικό”». Συνιστά αντιθέτως «κάτι σαν ανθρωπολογική σταθερά», που βρίσκεται στον πυρήνα όλων των εξεγέρσεων των καταπιεσμένων στον ρου της ιστορίας. Είναι, με άλλα λόγια, «ένα από τα ονόματα του κομμουνισμού».

Γ. Δραγασάκης⁹

Ο Δραγασάκης επισημαίνει την ανάγκη για μια «συνολική αριστερή στρατηγική για την επανίδρυση της Ευρώπης και για τη σύνδεση της υπόθεσης αυτής με την υπόθεση του σοσιαλισμού». Δεδομένου ότι η τρέχουσα κρίση αφορά, όπως επισημαίνει, τον ίδιο τον καπιταλισμό, αν θέλουμε να απαντήσουμε στις βαθύτερες αιτίες της, «πρέπει να αμφισβητήσουμε τους σκοπούς και τα κίνητρα του καπιταλισμού, τις αξίες του. Για να το κάνουμε αυτό, πρέπει να προβάλουμε και να διεκδικήσουμε λύσεις σε αντίθεση με τη λογική του κεφαλαίου, λύσεις με τη λογική των κοινωνικών αναγκών, της κοινωνικοποίησης, του κοινωνικού ελέγχου, των δημόσιων αγαθών, της αποεμπορευματοποίησης, της πραγματικής δημοκρατίας».

Στα νεοφιλελεύθερα ανταγωνιστικά σχέδια των κυρίαρχων δυνάμεων για το μέλλον της Ευρώπης (βλ. την αγγλοσαξονική αντίληψη για την Ευρώπη, που τη θέλει ενιαία αγορά, χωρίς κοινές πολιτικές και κοινό νόμισμα, από τη μια πλευρά, και το γαλλογερμανικό σχέδιο για μια Ευρώπη ομογενοποιημένη γύρω από το γερμανικό οικονομικό μοντέλο, από την άλλη), η Αριστερά πρέπει να απαντήσει με το δικό της σχέδιο, «με στόχους διεκδικήσιμους, εμπνεόμενους από τις αξίες της Αριστεράς, ικανούς να συσπειρώσουν και να ανοίξουν προοπτικές κοινωνικών μετασχηματισμών». Αυτό σημαίνει καταρχήν πάλη για την επιβολή των αρχών της ισότιμης συνεργασίας, της δημοκρατίας και της αλληλεγγύης ως αρχών συγκρότησης των ευρωπαϊκών θεσμών και ως περιεχομένου της πολιτικής, αλλά σημαίνει επίσης και «άνοιγμα της συζήτησης για τα όρια του καπιταλισμού, το νέο περιεχόμενο του σοσιαλισμού, λόγω των νέων οικολογικών και όχι μόνο δεδομένων, για τους δρόμους και τους τρόπους προσέγγισής του». Εξάλλου, «και μόνο το γεγονός ότι έχει μπει στη δημόσια συζήτηση, έστω και ως ακραίο ενδεχόμενο, η διάλυση της ευρωζώνης με τη σημερινή της μορφή, καθιστά το ζήτημα της επανίδρυσης αλλά και του σοσιαλισμού τόσο επίκαιρο όσο και πρακτικό». Ειδικά για τη δική μας Αριστερά, «είναι μια ευκαιρία να καλύψουμε ένα ιστορικό έλλειμμα» καταστρώνοντας «μια συγκροτημένη στρατηγική για την Ευρώπη από τη σκοπιά των εργαζόμενων τάξεων και σε σύνδεση με την προοπτική του σοσιαλισμού».

⁹ Συνέντευξη στην *Εποχή*, 25.12.2011: <http://epohi.gr/portal/politiki/10900> και άρθρο στις «Αναγνώσεις» της *Αυγής*, 25.12.2011: <http://www.avgi.gr/ArticleActionshow.action?articleID=659524>

Δεδομένου ότι η κρίση χρέους έχει ήδη γίνει πανευρωπαϊκή, ενώ ολοένα και περισσότερες χώρες αδυνατούν να προσαρμοστούν στους νέους, αυστηρότερους δημοσιονομικούς κανόνες, «υπάρχουν δυνατότητες για κοινούς αγώνες, που, ακόμη και αν είναι εθνικοί στη μορφή τους, μπορούν να έχουν κοινό περιεχόμενο και κοινή στρατηγική στόχευση». Μαζί με τους άλλους ευρωπαϊκούς λαούς, μπορούμε και πρέπει να διεκδικήσουμε στο πλαίσιο της ΕΕ, όχι αποκλειστικά για μας αλλά ως κοινές πολιτικές για τη διέξοδο από την κρίση: (α) τη διαγραφή μεγάλου μέρους του χρέους της Ελλάδας και άλλων χωρών, σε συνδυασμό με την αναδιανομή, την απογραφή και τη φορολόγηση του πλούτου, (β) την εξωτερική χρηματοδότηση της οικονομίας, μέσω χαμηλότοκων δανείων από την ΕΚΤ ή άτοκης χρηματοδότησης.

Όπως επισημαίνει ο Δραγασάκης, «βαθμοί ελευθερίας, δυνατότητες δηλαδή για διαφορετικές πολιτικές, μπορούν να κατακτηθούν μόνο με αλλαγή των συσχετισμών και με ήττα του νεοφιλελευθερισμού σε ευρύτερα πλαίσια». Γι' αυτό ακριβώς «είναι λάθος να καλλιεργείται η αυταπάτη πως μια καπιταλιστική Ελλάδα θα έχει μεγαλύτερους βαθμούς ελευθερίας εκτός ευρωζώνης και ότι οι εργαζόμενοι μπορούν να επωφεληθούν από αυτούς [...] Το ότι μια χώρα, παράδειγμα η Ουγγαρία, έχει το δικό της εθνικό νόμισμα δεν σημαίνει ότι μπορεί να κάνει ό,τι θέλει». Το πραγματικό δίλημμα επομένως δεν είναι «ευρώ ή δραχμή» αλλά «ο προσανατολισμός της πολιτικής: διανομή υπέρ των ισχυρών ή υπέρ των εργαζομένων, απελευθέρωση της δράσης του κεφαλαίου ή κοινωνικοποίηση και κοινωνικός έλεγχος, ιδιωτικοποίηση ή δημόσια αγαθά, λιτότητα ή ανάπτυξη με δικαιοσύνη και αειφορία». Εν ολίγοις, στα πλαστά διλήμματα η Αριστερά πρέπει να απαντήσει με τα πραγματικά, «στο νόμισμα πρέπει να απαντήσουμε με πολιτική».

Μ. Δρεττάκης¹⁰

Αντλώντας στοιχεία από τη φθινοπωρινή έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις οικονομίες των 27 κρατών-μελών της ΕΕ, ο Δρεττάκης καταδεικνύει ότι, από το 1999 μέχρι σήμερα, έχουν αποκομίσει οφέλη από τη λειτουργία της ευρωζώνης μόνο τα 4 κράτη του σκληρού πυρήνα της (Γερμανία, Ολλανδία, Αυστρία, Φινλανδία), με αποτέλεσμα τη βελτίωση της θέσης τους, ενώ η θέση των 4 χωρών του ευρωπαϊκού Νότου (Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία) χειροτέρευσε.

Όπως επισημαίνει ο Δρεττάκης, για την αντιστροφή αυτής της κατάστασης, απαιτείται η αναμόρφωση των συνθηκών της ευρωζώνης, στην οποία, μεταξύ άλλων, θα προβλέπεται: (α) Η δημιουργία ενός ουσιαστικού κοινού προϋπολογισμού (στη θέση του γλίσχρου σημερινού προϋπολογισμού της ΕΕ), στον οποίο τα κράτη-μέλη θα συνεισφέρουν ανάλογα με τα οφέλη που αποκομίζουν από τη λειτουργία της ευρωζώνης και από τα έσοδα του οποίου θα βοηθούνται τα μέλη εκείνα που ζημιώνονται, και (β) Ο απευθείας δανεισμός των κρατών-μελών της ευρωζώνης από

¹⁰ *Αυγή*, 8.1.2012: <http://www.avgi.gr/ArticleActionshow.action?articleID=661423>

την ΕΚΤ, προκειμένου να απαλλαγούν από το βραχνά των αγορών και των οίκων αξιολόγησης.

Γ. Μοσχονάς¹¹

Κατά τον Μοσχονά, η ευρωπαϊκή πολιτική της σύγχρονης ριζοσπαστικής Αριστεράς κινείται σήμερα σε μια ενδιάμεση ζώνη ανάμεσα στη φιλοευρωπαϊκή προσέγγιση των ευρωκομμουνιστών της δεκαετίας του '70 και του '80 και στην αντιευρωπαϊκή λογική των παραδοσιακών κομμουνιστικών κομμάτων. Η διαρκώς ανανεούμενη ένταση ανάμεσα στην ευρωκριτική και την αντιευρωπαϊκή πολιτική στάση συνιστά καταστατικό στοιχείο της φυσιογνωμίας του σύγχρονου ριζοσπαστικού χώρου, ο οποίος διχάζεται ανάμεσα σε δύο εναλλακτικές επιλογές, που αντιπροσωπεύουν τις δυσεπίλυτες αντιφάσεις του σύγχρονου αντικαπιταλιστικού σχεδίου: Η άλλοτε «αντιευρωπαϊκή» ριζοσπαστική Αριστερά εμφανίζεται σήμερα σε τέτοιο βαθμό προσδεδεμένη στην Ευρώπη ώστε είναι δύσκολο να αναπτύξει μια πραγματική αντιευρωπαϊκή στρατηγική (ή μια στρατηγική «αποπαγκοσμιοποίησης»). Συγχρόνως όμως παραμένει σε τέτοιο βαθμό καχύποπτη απέναντι στην ΕΕ ώστε είναι δύσκολο να αναπτύξει μια πειστική ευρωπαϊκή στρατηγική μεταρρύθμισης του κοινοτικού πολιτικού συστήματος.

Η σημερινή βαθιά κρίση του ευρωπαϊκού οικοδομήματος, αντί να ενοποιεί, διχάζει περαιτέρω τον ριζοσπαστικό χώρο. Η στρατηγική επιστροφής στο «εθνικό» γίνεται περισσότερο ελκυστική και ο κλασικός αριστερός «αντιευρωπαϊσμός» ανανεώνεται πολιτικά και ιδεολογικά. Την ίδια στιγμή, η παρούσα διπλή κρίση (κρίση του χρηματιστικού καπιταλισμού και της Ευρώπης) συνιστά μια ιστορική ευκαιρία για τη ριζοσπαστική Αριστερά, επαναφέροντας στο προσκήνιο την ανάγκη ενίσχυσης του κράτους και γενικότερα των δημόσιων εξουσιών, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, στις νέες συνθήκες κυριαρχίας των αγορών. Κατά τον Μοσχονά, «μια Αριστερά άξια του ονόματός της δεν μπορεί να υπάρξει ως μοντέρνα δύναμη χωρίς μια πολιτική για το κράτος, σε εθνικό επίπεδο, και για την κατανομή της δημόσιας ισχύος, σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στις μέρες μας η πανουργία των περιστάσεων επαναφέρει το “θεσμικό” στο κέντρο της ιστορίας και καθιστά αναγκαία μια στρατηγική ενίσχυσης των δημόσιων εξουσιών, εθνικών και ευρωπαϊκών. Αυτή η στρατηγική δεν συνεπάγεται την επιστροφή στο κράτος-έθνος. Συνεπάγεται όμως ένα είδος “επιλεκτικής” αποπαγκοσμιοποίησης, ιδιαίτερα του χρηματοπιστωτικού τομέα».

- Βλ. και το αφιέρωμα του τελευταίου τεύχους του **περιοδικού *Ουτοπία*** (τεύχ. 96, Σεπτέμβριος – Οκτώβριος 2011) στην ΕΕ και την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και στην κρίση χρέους της ευρωζώνης και τη στρατηγική της Αριστεράς, με κείμενα των Ε. Μπιτσάκη, Κ. Δουζίνα, Γ. Τόλιου, Λ. Βατικιώτη, Τ. Φωτόπουλου κ.ά.

¹¹ «Η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και τα διλήμματα της ριζοσπαστικής Αριστεράς», άρθρο του Γ. Μοσχονά στο πλαίσιο του αφιερώματος του τελευταίου τεύχους του *transform!* (τεύχ. 9, 2011) με τίτλο: «Ευρώπη: Υπάρχει μέλλον;»: http://www.poulantzias.gr/upload/411_1.pdf

2. Οι θέσεις του ΣΥΝ για την Ευρώπη και την ευρωπαϊκή κρίση χρέους

- Βλ. την ομιλία του Προέδρου της Κ.Ο. του ΣΥΡΙΖΑ Αλ. Τσίπρα στην ανοιχτή πολιτική εκδήλωση του ΣΥΡΙΖΑ στο γήπεδο Σπόρτινγκ (22.11.2011)¹², όπου, μεταξύ άλλων, επισημαίνεται ότι «για μας το δίλημμα δεν είναι παραμονή στο ευρώ της κοινωνικής εξαθλίωσης ή επιστροφή στην δραχμή της κοινωνικής καταστροφής [...] Το πραγματικό δίλημμα είναι η διάλυση ή η επανίδρυση της Ευρώπης στη βάση της ουσιαστικής δημοκρατίας, της πλήρους απασχόλησης, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της εθνικής αξιοπρέπειας και της ισότιμης συνεργασίας [...] Για τον κόσμο της εργασίας και τους λαούς της Ευρώπης, λύση δεν είναι η εθνική αναδίπλωση [...] Λύση είναι η επανίδρυση της Ευρώπης στη βάση της οικονομίας των αναγκών και της αλληλεγγύης των λαών της».
- Βλ. την απόφαση της Ολομέλειας του Τμήματος Ευρωπαϊκής Πολιτικής του ΣΥΝ (13.12.2011) για τη συγκυρία στην ΕΕ και τις απαντήσεις της Αριστεράς, όπου, μεταξύ άλλων, τονίζεται ότι: «Εφόσον είναι πανθομολογούμενος ο υπερεθνικός χαρακτήρας της κρίσης, εμείς, ως οργανικό μέρος της Ευρωπαϊκής Αριστεράς, οφείλουμε να διαμορφώσουμε ένα ανάλογο πλαίσιο διεκδικήσεων, που, χωρίς να υποτιμά την κεντρική αξία των ταξικών, ενωτικών αγώνων σε εθνικό επίπεδο, πρέπει να υπερβαίνει τον εθνοκεντρισμό και να προωθεί πανευρωπαϊκές λύσεις, που να θέτουν ως κεντρική την ανάγκη συγκρότησης πανευρωπαϊκών μετώπων αντίστασης και να έχουν ως ορίζοντα τη ριζική επανίδρυση της Ευρώπης, στην κατεύθυνση της δημοκρατίας σε όλα τα επίπεδα και της οικονομίας των κοινωνικών αναγκών [...] Οι δυνάμεις μας επιμένουν ότι δεν μπορεί να υπάρξει προοδευτική διέξοδος από την κρίση χρέους που να μην περνά μέσα από την πανευρωπαϊκή διαγραφή μεγάλου μέρους του χρέους, την υπαγωγή των τραπεζών υπό δημόσιο και κοινωνικό έλεγχο, την ακύρωση των κριτηρίων σταθερότητας, τη ριζική αλλαγή του ρόλου της ΕΚΤ (βλ. πρόταση του ΚΕΑ για πλήρη αλλαγή του ρόλου της, με απευθείας χαμηλότοκο ή/και άτοκο δανεισμό των κρατών-μελών, κόψιμο χρήματος, χρηματοδότηση ανάπτυξης) και την αύξηση του κοινοτικού προϋπολογισμού, με στόχο να καταπολεμούνται οι ανισορροπίες μεταξύ των εμπορικών ισοζυγίων και να χρηματοδοτείται με δημόσιες επενδύσεις η κοινωνική ανάπτυξη».
- Βλ. τις προτάσεις του ΚΕΑ για την αντιμετώπιση της ευρωπαϊκής οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης (Διακήρυξη του Συμβουλίου των Προέδρων του ΚΕΑ με τίτλο «Λιγότεροι “Μερκοζί” – Περισσότερη κοινωνική και δημοκρατική Ευρώπη», 16.12.2011)¹³

¹² <http://www.syn.gr/gr/keimeno.php?id=25100>

¹³ <http://www.syn.gr/gr/keimeno.php?id=25358>

[4] ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Επιμέλεια: Θ. Σταθούλια και Γ. Γούλατης

Το Παρατηρητήριο Ευρωπαϊκών και Διεθνών Θεμάτων καταγράφει αφενός τις εξελίξεις στην ΕΕ όσον αφορά τη διαχείριση της ελληνικής και ευρωπαϊκής κρίσης, στο οικονομικό και πολιτικό επίπεδο, και αφετέρου σημαντικές εξελίξεις που αφορούν τη διαμόρφωση της συνολικής ευρωπαϊκής πολιτικής ιδίως σε μια σειρά κομβικούς τομείς, όπως η κοινωνική πολιτική, η έρευνα και τεχνολογία, το περιβάλλον κλπ. Από το τρέχον τεύχος του Δελτίου προστίθεται σε αυτή την ενότητα η παρουσίαση των σημαντικότερων απόψεων που δημοσιεύονται στον ρωσόφωνο Τύπο σε σχέση με την κρίση της ευρωζώνης, την Ελλάδα και το ευρώ, καθώς και με τη στάση των σημαντικότερων κρατών της ευρασιατικής ζώνης έναντι των γεωπολιτικών και οικονομικών μεταβολών στη ζώνη του ευρώ.

[4.A] ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ – ΔΙΚΤΥΑ ΟΠΤΙΚΩΝ ΙΝΩΝ – ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ: Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

«Συνδέοντας την Ευρώπη»: Η Επιτροπή εγκρίνει σχέδιο 50 δις ευρώ για την προώθηση των ευρωπαϊκών δικτύων.

Βρυξέλλες, 19 Οκτωβρίου 2011: «Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε σήμερα σχέδιο χρηματοδότησης ύψους 50 δις ευρώ για επενδύσεις με σκοπό τη βελτίωση των ευρωπαϊκών δικτύων στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και της ψηφιακής τεχνολογίας. Οι στοχοθετημένες επενδύσεις σε βασικές υποδομές θα συμβάλουν στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και θα τονώσουν την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης σε μια στιγμή που το χρειάζεται ιδιαίτερα. Η υποδομή “Συνδέοντας την Ευρώπη” θα χρηματοδοτήσει έργα που συμπληρώνουν τους ελλείποντες κρίκους στη σπονδυλική στήλη της Ευρώπης στους τομείς της ενέργειας, των μεταφορών και της ψηφιακής τεχνολογίας. Επίσης, θα καταστήσει την οικονομία της Ευρώπης περισσότερο οικολογική, προωθώντας καθαρότερους τρόπους μεταφοράς και ευρωζωνικές συνδέσεις υψηλής ταχύτητας και διευκολύνοντας τη χρήση ανανεώσιμης ενέργειας σύμφωνα με τη στρατηγική “Ευρώπη 2020”. [...] Για να βοηθήσει τη χρηματοδότηση “Συνδέοντας την Ευρώπη”, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την εντολή για την Πρωτοβουλία για τα Ομόλογα Έργου στο πλαίσιο της στρατηγικής “Ευρώπη 2020”, η οποία θα είναι ένα από τα μέσα επιμερισμού του κινδύνου όπου θα μπορεί να στρέφεται η διευκόλυνση για να προσελκύει χρηματοδότηση έργων από τον ιδιωτικό τομέα. Η πιλοτική φάση θα ξεκινήσει τον επόμενο χρόνο.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Εστιάζοντας σε ευφυή, βιώσιμα και πλήρως συνδεδεμένα δίκτυα μεταφορών, ενέργειας και ψηφιακής τεχνολογίας, η διευκόλυνση “Συνδέοντας την Ευρώπη” θα συμβάλει στην ολοκλήρωση της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς. [...] Οι προτάσεις αυτές θα βοηθήσουν στην κατασκευή δρόμων, σιδηροδρόμων, ενεργειακών δικτύων και αγωγών, καθώς και ευρυζωνικών δικτύων, που έχουν τεράστια σημασία τόσο για τους πολίτες μας όσο και για τους επιχειρηματίες μας. Η επένδυση αυτή θα προωθήσει την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και συγχρόνως θα διευκολύνει την εργασία και τα ταξίδια για εκατομμύρια Ευρωπαίους πολίτες και επιχειρηματίες.

Η υποδομή “Συνδέοντας την Ευρώπη” θα κινητοποιήσει αποτελεσματικότερα την ιδιωτική χρηματοδότηση και θα επιτρέψει καινοτόμα χρηματοοικονομικά μέσα, όπως εγγυήσεις και ομόλογα έργου, να αποκτήσουν το μέγιστο αποτέλεσμα μόχλευσης από αυτή την ενωσιακή χρηματοδότηση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συνεργαστεί στενά με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ETE) για να επωφεληθεί από το ενδιαφέρον των επενδυτών της κεφαλαιαγοράς για ευκαιρίες μακροπρόθεσμων επενδύσεων με σταθερά έσοδα.

Μεταφορές

[...] Η υποδομή “Συνδέοντας την Ευρώπη” προβλέπει επενδύσεις 31,7 δις ευρώ για την αναβάθμιση των ευρωπαϊκών υποδομών μεταφορών, την κατασκευή των ελλειπόντων κρίκων και την εξάλειψη των σημείων συμφόρησης. [...] Εστιάζοντας στα λιγότερο ρυπογόνα μέσα μεταφοράς, η υποδομή “Συνδέοντας την Ευρώπη” θα βοηθήσει να καταστεί περισσότερο βιώσιμο το σύστημα μεταφορών μας. Επίσης, θα προσφέρει στους καταναλωτές μεγαλύτερο φάσμα επιλογών σχετικά με το πώς θέλουν να ταξιδεύουν. Τα συστήματα μεταφορών στην Ευρώπη αναπτύχθηκαν κατά κανόνα με γνώμονα την εθνική προοπτική. [...]. Η Επιτροπή πρότεινε να δημιουργηθούν διάδρομοι για να καλυφθούν τα πλέον σημαντικά διασυνοριακά έργα. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της, έως το 2020, θα χρειαστούν 500 δις ευρώ για να υλοποιηθεί ένα πραγματικά ευρωπαϊκό δίκτυο, συμπεριλαμβανομένων 250 δις ευρώ για την εξάλειψη των σημείων συμφόρησης και την κατασκευή των ελλειπόντων κρίκων στο βασικό δίκτυο.

Ενέργεια

Ο τομέας της ενέργειας μπορεί να ελπίζει σε επένδυση ύψους 9,1 δις ευρώ σε διευρωπαϊκά έργα υποδομής, πράγμα που θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων που καθορίστηκαν από την ΕΕ για το 2020 στους τομείς του κλίματος και της ενέργειας.

Το Ψηφιακό Θεματολόγιο για την Ευρώπη καθορίζει για το 2020 στόχους ευρυζωνικής πρόσβασης για όλους με ταχύτητες τουλάχιστον 30 Mbps, ενώ για τα μισά ευρωπαϊκά νοικοκυριά με ταχύτητες πάνω από 100 Mbps.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Όσον αφορά τις ψηφιακές υπηρεσίες, τα κεφάλαια θα αφιερωθούν σε επιχορηγήσεις για την κατασκευή των υποδομών που χρειάζονται για την ανάπτυξη ηλεκτρονικού δελτίου ταυτότητας, ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων, ηλεκτρονικών αρχείων υγειονομικής περίθαλψης, Europeana, ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και συναφών με τα τελωνεία υπηρεσιών. Τα κεφάλαια θα χρησιμεύσουν για να διασφαλίσουν τη διαλειτουργικότητα και να καλύψουν τις δαπάνες της λειτουργίας των υποδομών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, συνδέοντας τις υποδομές των κρατών μελών.

Καινοτόμος χρηματοδότηση και η πρωτοβουλία ομολόγων έργου (project bonds)

[...] Η πρωτοβουλία για τα ομόλογα έργου στο πλαίσιο της “Ευρώπης 2020”, η οποία σχεδιάστηκε γι’ αυτό το σκοπό, έχει διττό στόχο. Να αναζωογονήσει τις αγορές ομολόγων έργου και να βοηθήσει τους υπευθύνους μεμονωμένων έργων υποδομών να προσελκύσουν μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση του χρέους από τον ιδιωτικό τομέα. Η πρωτοβουλία ομολόγων έργου θα δημιουργήσει ένα μέσο για τη μείωση του κινδύνου των τρίτων επενδυτών που αναζητούν ευκαιρίες για μακροπρόθεσμες επενδύσεις. Θα λειτουργήσει έτσι ως καταλύτης για να ανοίξουν εκ νέου οι αγορές ομολογιακών κεφαλαίων (οι οποίες σήμερα παραμένουν σε μεγάλο βαθμό ανεκμετάλλετες για επενδύσεις σε έργα υποδομής, λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης) ως σημαντική πηγή χρηματοδότησης στον τομέα των υποδομών.

Η Επιτροπή προτείνει να δρομολογήσει μια πιλοτική φάση κατά την περίοδο 2012-2013, πάντα εντός του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου. Η πιλοτική φάση θα βασιστεί σε μια τροποποίηση του κανονισμού για τα διευρωπαϊκά δίκτυα, καθώς και της απόφασης σχετικά με το πρόγραμμα-πλαίσιο για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία και θα αντλήσει συνολικά από τα κονδύλια του προϋπολογισμού αυτών των προγραμμάτων 230 εκατ. ευρώ.

Όπως η χρηματοδοτική διευκόλυνση επιμερισμού του κινδύνου και ο μηχανισμός εγγύησης δανείων για έργα διευρωπαϊκών δικτύων-μεταφορών, ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα χρησιμοποιηθεί για τη χορήγηση εισφορών κεφαλαίου στην ΕΤΕ προκειμένου να καλύψει ένα μέρος του κινδύνου που αναλαμβάνει η ΕΤΕ όταν χρηματοδοτεί τα επιλέξιμα έργα. Ενώ ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα χρησιμεύσει ως μέσο άμβλυνσης του κινδύνου για να χρηματοδοτήσει η ΕΤΕ τα υποκείμενα έργα, η ΕΤΕ θα καλύψει τους υπόλοιπους κινδύνους. Όταν τα κεφάλαια του προϋπολογισμού της ΕΕ συνδυαστούν με τη χρηματοδότηση της ΕΤΕ, αναμένεται ότι το συνολικό ποσό του προϋπολογισμού των 230 εκατ. ευρώ θα κινητοποιήσει επενδύσεις που θα ανέλθουν μέχρι τα 4,6 δις ευρώ . Την πιλοτική φάση θα διαχειριστεί η ΕΤΕ».

Περισσότερες πληροφορίες:

http://ec.europa.eu/budget/reform/commission-proposals-for-the-multiannual-financial-framework-2014-2020/index_en.htm

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/index_en.htm

Σχολιασμός: Η αναγνώριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του ρόλου της πληρέστερης κάλυψης της πρόσβασης σε υπηρεσίες με ταχύτερα ευρυζωνικά δίκτυα με στοχοθετημένες επενδύσεις σε βασικούς τομείς για την ανάπτυξη, είναι ένα θετικό στοιχείο. Όμως η ΕΕ, προσπαθώντας να κινητοποιήσει ιδιωτικούς πόρους για να συμπληρώσει την αναγκαία χρηματοδότηση για ένα τόσο μεγάλο σχέδιο, που είναι αμφίβολο αν θα τους βρει για όλο το φάσμα των έργων, στην πραγματικότητα αφήνεται για άλλη μια φορά να οδηγηθεί στο πλαίσιο που θα θέσουν μονοπωλιακές δυνάμεις στον χώρο των τηλεπικοινωνιών και των τεχνολογιών των ευρυζωνικών δικτύων, καθώς επίσης και οι μεγάλοι οικονομικοί παίκτες από την περιοχή των παραδοσιακών τεχνολογιών (legacy technologies), δηλ. των εταιρειών υπολογιστικών συστημάτων (software and hardware). Η παρατήρηση αυτή, που έγινε από τον Tom Ruhan, πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Ανταγωνιστικές Τηλεπικοινωνίες (European Competitive Telecoms Association) και αφορά τη διάθεση της δημόσιας χρηματοδότησης, είναι ενδεικτική των επιφυλάξεων που διατυπώνονται για την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Πάντως καταρχήν στη διαβούλευση που κάλεσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τους μεγάλους τηλεπικοινωνιακούς παίκτες Alcatel, Lucent, Deutsche Telekom, Vivendi κ.λπ. βρήκε την άρνησή τους να συμμετέχουν με δικά τους κεφάλαια στο σχέδιο της Επιτροπής, θεωρώντας ότι η αγορά σε αυτό τον τομέα, των δικτύων των οπτικών ινών μέχρι το σπίτι, δεν μπορεί να είναι ακόμα ασφαλής και δεν θα τους εξασφαλίσει σημαντικά κέρδη. Μάλλον ξέρουν ότι, πιέζοντας να μείνουν απ' έξω, στην πραγματικότητα πιέζουν για να συνεισφέρουν λιγότερα στις συμπράξεις ιδιωτικού-δημόσιου τομέα.

Η πρόταση της Επιτροπής θα συζητηθεί βέβαια στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πριν πάρει την τελική μορφή, αλλά είναι σίγουρο ότι λίγα θα αλλάξουν σε αυτό τον αρχικό σχεδιασμό. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΕ βρίσκεται πολύ πίσω σε κάλυψη του πληθυσμού των κρατών μελών με γρήγορες ευρυζωνικές συνδέσεις με δίκτυα οπτικών ινών (μόλις το 1%-3%) σε σχέση με την Ιαπωνία, που έχει ήδη επιτύχει κάλυψη του 12% του πληθυσμού και την Κορέα με 15%. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της «Ψηφιακής Ατζέντας 2020» έχει θέσει ως στόχο την κάλυψη του 50% των νοικοκυριών πανευρωπαϊκά μέχρι το 2020 με ταχύτητες τουλάχιστον 100 Mbps, ενώ αναγνωρίζει ότι, για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, θα πρέπει μέχρι το 2015 η διείσδυση να έχει φτάσει στο 15% των νοικοκυριών (!).

Στην Ελλάδα η συζήτηση για την αναβάθμιση του υφιστάμενου δικτύου πρόσβασης ή η επιλογή για νέες υποδομές για τα ευρυζωνικά δίκτυα νέας γενιάς φαίνεται να αντιμετωπίζεται καταρχήν ως τεχνικό θέμα. Με πρόσβαση σε ευρυζωνικά δίκτυα μόνο για το 18,6% του πληθυσμού (Στοιχεία Eurostat, 2010) στη χώρα, την χαμηλότερη στην ΕΕ, στην ουσία το θέμα είναι βαθύτατα πολιτικό.

Το ερώτημα για το αν η κυβέρνηση θα επιλέξει ένα συνολικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη των νέων αναγκαίων υπηρεσιών με ευρυζωνικά δίκτυα για όλους τους πολίτες, με φτηνή τιμολόγηση και με στοχευόμενες εφαρμογές σε κοινωνικές υπηρεσίες κατά προτεραιότητα, ή αν θα υιοθετήσει πρακτικές συμβιβασμών μεταξύ των διαφορετικών μονοπωλιακών συμφερόντων (που φαίνεται να μην τα έχουν βρει) για μεγαλεπήβολα σχέδια για τα δίκτυα οπτικών ινών είναι θέμα εξαιρετικά σημαντικό. Στο πλαίσιο αναζήτησης συμβιβασμού, το Υπουργείο Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων προχωρά σε προσκλήσεις για ανοικτά workshops με τους ιδιώτες παρόχους για τα τεχνικά αλλά και επιχειρηματικά και επενδυτικά θέματα του έργου εθνικής υποδομής δικτύων οπτικών ινών στο σπίτι. Οι ιδιώτες συμφώνησαν για το ΣΔΙΤ 200 εκ. ευρώ για τα ευρυζωνικά δίκτυα για τις αγροτικές περιοχές της χώρας, και το έργο αναμένεται να προκηρυχθεί. Είναι σίγουρο ότι η μακρά περίοδος διαβούλευσης θα φέρει δώρα στους ιδιώτες επενδυτές.

Ο Charles Kao ανακάλυψε την χρήση των οπτικών ινών στις τηλεπικοινωνίες το 1966 στην Αγγλία, και γι' αυτό μοιράστηκε το Νόμπελ Φυσικής το 2009, αλλά δεν θα μπορούσε να βρει απαντήσεις για την πολιτική για τις τεχνολογίες επικοινωνιών και τη χρήση τους στις σύγχρονες καπιταλιστικές κοινωνίες της κρίσης, της ανεργίας και της ύφεσης.

Σε αυτή την πολιτική θα πρέπει η σύγχρονη ριζοσπαστική Αριστερά να παρέμβει με θέσεις. Η τεχνολογία των επικοινωνιών και οι υποδομές δεν είναι ουδέτερες επιλογές. Θα πρέπει να θεωρηθούν κρίσιμος τομέας για την ανάπτυξη της κοινωνίας και της οικονομίας με όρους κοινωνικής ευθύνης.

[4.B] Η ΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ

Κάνοντας μια μικρή –εισαγωγικού χαρακτήρα– ανασκόπηση από τη συνάντηση των G-20 στις Κάννες τον Νοέμβριο του 2011 μέχρι σήμερα, καταγράφουμε τα εξής κύρια σημεία που απασχόλησαν τον ρωσικό Τύπο και τους αναλυτές στην Κοινοπολιτεία Ανεξαρτήτων Κρατών (ΚΑΚ).

A. Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις του Προέδρου της Ρωσίας **Ντ. Μεντβέντεβ** (G-20, Κάννες) και τις δηλώσεις του Πρωθυπουργού **Β. Πούτιν** στη σύνοδο κορυφής της Οργάνωσης Συνεργασίας της Σαγκάης (7.11.11):

1. Η Ρωσία στηρίζει την ευρωζώνη, μέσω του IMF, στο πλαίσιο της συνεννόησης με τις χώρες BRICS. Οι εκτιμήσεις για το μέγεθος του ποσού που προτίθεται να διαθέσει η Ρωσία κυμαίνονται από τα 10 δις δολάρια, που αναφέρθηκαν στις δηλώσεις του Προέδρου Μεντβέντεβ, μέχρι τα 26 δις ευρώ, που εκτιμούν οι αναλυτές ότι μπορεί να διαθέσει η χώρα (με άμεση αύξηση της συμμετοχής –βελτίωση της θέσης της– στο ΔΝΤ)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

2. Η οικονομική στήριξη στην ευρωζώνη δεν θα συνδυαστεί με την ενεργειακή συνεργασία της Ρωσίας με την ΕΕ.

Β. Διακεκριμένοι Ρώσοι αναλυτές (μετά τη σύνοδο G-20 στις Κάννες) και αναλύσεις τραπεζών:

1. Η Ρωσία πρέπει να είναι πιο συγκρατημένη στο θέμα της στήριξης της ευρωζώνης, όπως η Κίνα, η στήριξή της όμως θα πρέπει να είναι ανεξάρτητη από την ενεργειακή εξωτερική πολιτική.
2. Στα σενάρια εξόδου από την κρίση, τραπεζικοί αναλυτές θεωρούν ότι, 10 χρόνια μετά την κυκλοφορία του ευρώ, υπάρχει μια δυσαναλογία μεταξύ ευρώ και εθνικού νομίσματος, με υπερτιμημένο το ευρώ κατά 27% στην Ελλάδα και υποτιμημένο κατά 5% στη Γερμανία και στη Γαλλία. Για την Ελλάδα, δύο είναι τα σενάρια για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας: (α) ο περιορισμός του ελλείμματος του προϋπολογισμού και η μείωση των μισθών ή (β) η έξοδος από την ευρωζώνη. Η ευρωζώνη μπορεί να «σωθεί» διαφορετικά – εφόσον η ΕΚΤ αγοράσει τα κρατικά χρέη.

Οι εκτιμήσεις των Ρώσων αναλυτών και ειδικών συγκλίνουν στα εξής:

1. Η περίπτωση της Ελλάδας είναι ειδική, η λύση για την έξοδο από την κρίση διαφαίνεται στο ευρωομόλογο, υπάρχει ευρύτερη συναίνεση για το θέμα, «ευρασιατική», όχι μόνο «ευρωπαϊκή».
2. Η στήριξη της Ρωσίας στην ευρωζώνη θα γίνει μέσω ΔΝΤ, σύμφωνα με τον *νέο καταμερισμό ζωνών επιρροής και «παρέμβασης»*. Το ερώτημα όμως είναι: Αν αυτό ισχύει για την Ελλάδα, θα ισχύσει και για την Ιταλία, που είναι πιο σημαντικός και ιστορικός εταίρος για τη Ρωσία; Και το παράδειγμα των μικρών διμερών σχέσεων στήριξης, όπως με την Κύπρο; Θα έχει η Ρωσία τη δυνατότητα επιλεκτικής χρηματοδότησης χωρών της ευρωζώνης;
3. Σε κάθε περίπτωση, η Ρωσία θα λάβει σοβαρά ανταλλάγματα, μετά τη συμμετοχή της στον ΠΟΕ, όπως: διεύρυνση της συμμετοχής της στο ΔΝΤ, επέκταση των ενεργειακών της δικτύων σε Δύση και Ειρηνικό, επιβεβαίωση της περιφερειακής θέσης της σε δομές και θεσμούς της Ευρασίας.
4. Στη Ρωσία προβλέπουν ότι έρχεται και δεύτερο κύμα οικονομικής κρίσης, γι' αυτό και θα προσπαθήσουν να στηρίξουν την ευρωζώνη (που είναι ο καλύτερος ενεργειακός πελάτης της Ρωσίας) μέσω μιας δομής, στην οποία ενδεχομένως να συμμετέχει και η Κίνα. Η ανάπτυξη της Ρωσίας βασίζεται στην τιμή του πετρελαίου, τα έσοδα από την πώληση του οποίου αποτελούν τον κύριο εισοδηματικό πόρο της ρωσικής κυβέρνησης, και φοβούνται ότι τυχόν συνέχιση της κρίσης ή τυχαία γεγονότα που μπορεί να συμβούν (π.χ. η πρόσφατη αλλαγή ηγεσίας στη Β. Κορέα, το ζήτημα του πυρηνικού προγράμματος του Ιράν, με το ενδεχόμενο για εμπάργκο στις πωλήσεις πετρελαίου, που θα επηρεάσει τον ευρωπαϊκό Νότο), μπορεί να επηρεάσουν

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

ευρύτερα τόσο τη Ρωσία όσο και την ίδια την ευρωζώνη. Τέλος, είναι ξεκάθαρο στις επίσημες ανακοινώσεις τους ότι άλλο θέμα είναι το χρηματοπιστωτικό σύστημα και άλλο το εμπόριο (π.χ. διμερείς σχέσεις σε θέματα ενέργειας).

[5] ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΒΟΥΛΗ

Επιμέλεια: Η. Παπαδόπουλος

Στο μέρος αυτό καταγράφονται κάθε 15ήμερο οι σημαντικότερες εξελίξεις στην κοινοβουλευτική διαδικασία: στοιχεία από τα νομοσχέδια που κατατίθενται και σημεία από τη σχετική συζήτηση, καθώς και η στάση των κομμάτων στα σημαντικότερα από αυτά.

[5.A] ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (24.12.2011 – 13.1.2012)

Από 24.12.2011 έως 8.1.2012 δεν πραγματοποιήθηκαν εργασίες στις Επιτροπές και στην Ολομέλεια της Βουλής λόγω των διακοπών των Χριστουγέννων.

Νομοσχέδια που έχουν ολοκληρωθεί

10.1.2012 Επεξεργασία και έγκριση από τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου και την Ολομέλεια της Βουλής του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «**Διάθεση γεωργικών φαρμάκων στην Αγορά, ορθολογική χρήση αυτών και συναφείς διατάξεις**»

http://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=ed2ee696-0291-411d-9567-9bd62d0f213c

12.1.2012 Συζήτηση της Έκθεσης της Διακομματικής Επιτροπής για την «**Εξέταση του σωφρονιστικού συστήματος της χώρας και των συνθηκών διαβίωσης των κρατουμένων**» σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ.2 του κανονισμού της Βουλής.

<http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/a08fc2dd-61a9-4a83-b09a-09f4c564609d/syne120112.doc>

Νομοσχέδια που εκκρεμούν

10.1.2012 Συνεχίζεται η επεξεργασία στη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τα «**Δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό**»

http://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=79f1e51a-1f16-4ebe-ae56-3c1f6de29978

21.12.2011 Έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία και εξέταση στη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και αναμένεται να εισαχθεί στην Ολομέλεια το σχέδιο νόμου του Υπ. Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για την «**Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με τη ρύπανση από τα πλοία και τη θέσπιση κυρώσεων, περιλαμβανομένων των ποινικών κυρώσεων, για αδικήματα ρύπανσης (L255), η οποία τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2009/123/ΕΚ του**

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 2009 (L280) και άλλες διατάξεις»

http://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=be2819ca-cb9e-4054-ac4a-1fd441d951c9

13.12.2011 Έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία και εξέταση στη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «**Καταπολέμηση εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας**» και εκκρεμεί η συζήτηση στην Ολομέλεια.

http://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=782ac52b-440b-4b86-b08a-f8b8dbc55076

12.1.2012 Εισήχθη στη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων για επεξεργασία και εξέταση το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού «**Αντιμετώπιση της βίας στα γήπεδα, του ντόπινγκ, των προσυνηνομένων αγώνων και λοιπές διατάξεις**»

http://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=0cfdb411-3752-4ae2-b8dc-ce38ae4bc27b

12.1.2012 Η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων και η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου θα συνέλθουν σε κοινή συνεδρίαση με θέμα ημερήσιας διάταξης: Επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομικών «**Επείγουσες ρυθμίσεις που αφορούν την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015**»

http://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=709b47a1-efdb-40b4-9648-67d21ea5d38a

Νομοσχέδια που έχουν κατατεθεί αλλά δεν έχουν εισαχθεί προς συζήτηση

Σχέδιο νόμου «**Κώδικας Ναρκωτικών**» του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης

http://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=a9c4ae97-c460-4bbc-99e8-06422b3f0de3

Σχέδιο νόμου «**Ποινική προστασία του περιβάλλοντος – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ- Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής**» του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων

http://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=d287edf7-2370-4624-aac4-628a2785a46d

Σχέδιο νόμου «**Ρύθμιση λειτουργίας της ταχυδρομικής αγοράς, θεμάτων ηλεκτρονικών επικοινωνιών και άλλες διατάξεις**» του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων στη Διαρκή Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων

http://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=588db814-8799-4fe3-9e48-5f7cfd8e34c3

